

CAPITAL

Publicație bilingvă a Comisiei Naționale a Pieței Financiare

Decizii
ale Comisiei Naționale
a Pieței Financiare

2

Bugetul 2018:
Surprizele pe care
ni le pregătește
Ministerul Finanțelor

3

Monitor al pieței financiare
http://www.capital.market.md Nr.48 (720)

Miercuri, 29 noiembrie 2017

Pret: 7 lei

Băncile refuză
să mai dea businessului
credite în stânga
și-n dreapta

4

Pavel Filip: Moldova susține interconectarea infrastructurii transportului și simplificarea comerțului între țările din regiune

Declarația a fost făcută de premierul Pavel Filip în cadrul forumului Tbilisi Belt and Road Forum 2017, care se desfășoară în Georgia. Totodată, oficialul a spus că Republica Moldova susține eforturile de dezvoltare a cooperării în cadrul inițiativei „Un Circuit, un Drum” și încurajează promovarea parteneriatelor care permit statelor din regiune să obțină beneficii în urma globalizării economice.

Pavel Filip a declarat că evenimentul reprezintă o platformă importantă de discuții privind avansarea cooperării economice între state și consolidarea dezvoltării comerțului regional și internațional. Pavel Filip a spus că există mai multe inițiative care vin să asigure interconexiunea între state, crearea coridoarelor de transport și eliminarea barierelor burocratice din calea comerțului.

În context, premierul a spus că Guvernul Republicii Moldova este preocupat de modernizarea și dezvoltarea economiei naționale, inclusiv prin preluarea bunelor practici internaționale de atragere a investițiilor străine și de promovare a produselor autohtone. Prim-ministrul a invitat oamenii de afaceri să investească în Republica Mol-

dova, menționând că țara noastră oferă o serie de avantaje, inclusiv posibilitatea de a exporta produse atât în Vest, cât și în Est. Republica Moldova are semnate Acorduri de liber schimb cu Uniunea Europeană, CSI, Turcia și în cadrul GUAM, CEFTA, ceea ce oferă o piață de desfacere cu un potențial de aproximativ 880 milioane de consumatori.

În aceeași ordine de idei, șeful Executivului a spus că autoritățile de la Chișinău susțin dezvoltarea comerțului electronic, iar politicile naționale în domeniu au fost ajustate la aqius-ul comunitar.

La finalul intervenției sale, Pavel Filip a notat că în 2018 Republica Moldova va prelua președinția GUAM. Premierul a precizat că autoritățile de la Chișinău vor

depune eforturile necesare pentru a avansa în dezvoltarea și aplicarea conceptului de Coridor de transport al GUAM și integrarea acestuia cu inițiativa „Un Circuit, un Drum”. La „Tbilisi Belt and Road Forum 2017” participă circa 1000 de reprezentanți din peste 50 de țări și organizații internaționale.

InfoMarket

În atenția companiilor – entități de interes public!

Operatorul mecanismului oficial de stocare a informațiilor, întreprinderea de stat ziarul Capital Market, informează că mecanismul propriu-zis de acumulare a datelor este funcțional la adresa: <http://emitent-msi.market.md>.

Detalii la tel.:

022 221287, 022 229445

Abonează-te!

Abonează-te la Ziarul
Capital Market în toate oficiile
„Poșta Moldovei” din țară sau
la distributorii noștri:

Moldpresa (022) 222221

Press Inform-Curier (022) 237187

Agenția “Ediții Periodice” (022) 233740

Curs valutar
29.11.2017

Valuta	Rata	Cursul
USD	1	17.4900
EUR	1	20.5096
UAH	1	0.6603
RON	1	4.4047
RUB	1	0.2942

CAPITAL Market

ÎN ATENȚIA SOCIETĂȚILOR PE ACȚIUNI!

Recepționarea anunțurilor și raportelor anuale se efectuează la adresa:
ziarulcm@gmail.com
tel.: 022 22-12-87;
fax: 022 22-05-03

AVIZ

Redacția ziarului „Capital Market” desfășoară un tender pentru instituțiile ce oferă servicii de tipografie. Cererile pot fi depuse până la 14 decembrie 2017.

Informații suplimentare
la numărul de telefon:
022 227758.

AVIZ

Redacția ziarului „Capital Market” desfășoară un tender pentru selectarea unei companii de audit pentru a audita activitatea Întreprinderii de Stat „Capital Market”. Companiile de audit pot depune cererile din 15 până la 14 decembrie 2017.

Informații suplimentare
la numărul de telefon:
022 22 77 58.

Decizii ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare

La 27 noiembrie 2017 a avut loc ședința ordinată a Consiliului de administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare.

În condițiile în care unii brokeri de asigurare și/sau reasigurare nu s-au conformat prevederilor în materie de adevarare a mărimii capitalului social, CA (Consiliul de administrație) al CNPF a dispus retragerea licențelor pentru dreptul de a desfășura activitate de intermediere în asigurări și/sau reasigurări ai intermediarilor Brokerilor de Asigurare-Reasigurare „SOCIÉTÉ DE COURTAGE” SRL, „PARTENER-BROKER” SRL, „BIRMAN GRUP” SRL, „GAMA PERFECT ASIG” SRL, „EXCLUSIV BROKER” SRL și „REGALASIG” SRL, prescriind persoanelor cu funcții de răspundere ale intermediarilor nominalizați să depună la Comisie în decurs de 10 zile lucrătoare licențele retrase și în termen de 15 zile lucrătoare să achite datoriiile înregistrate față de asigurători rezultate din sumele încasate cu titlu de prime de asigurare.

Persoanelor cu funcții de răspundere ale BAR „AMP BROKER” SRL le-a fost prescris repetat, în termen de 45 de zile lucrătoare, să prezinte CNPF actele necesare în vederea conformării capitalului social la cerințele legale, avertizând brokerul în cauză cu retragerea licenței, în cazul nerespectării prescripției aprobate.

În contextul hotărârii anterioare, CA a decis să fie suspendate operațiunile bancare la conturile curente și de depozit ale brokerilor menționați până la achitarea integrală a datorilor înregistrate față de asigurători, cu excepția operațiunilor de alimentare a conturilor respective, a decontărilor cu bugetul public național, urmând ca operațiunile de extragere a mijloacelor bănești să fie efectuate de către persoanele cu funcții de răspundere ale brokerilor nominalizați, cu acordul prealabil al Comisiei Naționale a Pieței Financiare, cu notificarea Serviciului Fiscal de Stat și a băncilor comerciale privind restricțiile aplicate.

Având în vedere cererea depusă, CA a avizat înregistrarea de stat a modificărilor operate în datele Companiei de Asigurări „GRAWE CARAT ASIGURĂRI” SA înscrise în Registrul de stat al persoanelor juridice privind radierea unui membru al Comitetului de Conducere al Societății.

Urmare a examinării cererii prezentate, în cadrul ședinței s-a acceptat reperfectarea licenței CA „ASTERRA GRUP” SA eliberate pentru dreptul de a desfășura activitate în domeniul asigurărilor (asigurări generale), prin substituirea anexei la licență cu includerea adreselor de desfășurare a activității licențiate.

Totodată, au fost înregistrate în Registrul de stat al valorilor mobiliare:

- acțiunile plasate la înființarea Societății pe acțiuni „GOLDEN CHARTER” în sumă de 20000 lei în număr de 200 acțiuni ordinare nominative cu VN de 100 lei din contul mijloacelor bănești.

- excluderea și anularea valorilor mobiliare emise anterior de Societatea Comercială „PRINCIPAL-E” SA în număr de 844572 acțiuni ordinare nominative ca rezultat al lichidării.

Ghidându-se de prevederile legislative în vigoare și luând în calcul cererea depusă, CA CNPF a autorizat reorganizarea Societății pe acțiuni „ARMO-BETON” prin transformare în societate cu răspundere limitată.

În scopul asigurării integrității activelor aflate în administrație fiduciară și până la executarea integrală a măsurilor aferente lichidării genului de activitate profesionistă pe piața valorilor mobiliare de administrație fiduciară a investițiilor, s-a decis eliberarea către CF „BV Fiduciary Invest” SA și CF „Econ-Renaștere” SA a acordurilor (prealabile) pentru procurarea valorilor mobiliare de stat, operațiunea fiind valabilă doar cu respectarea unor precondiții.

Ca urmare a solicitării parvenite, CA a admis spre tranzacționare pe piață reglementată valorile mobiliare emise de Societatea pe acțiuni „KILIM”, tranzacționarea având loc doar după dezvăluirea informației conform Regulamentului cu privire la dezvăluirea informației de către emitenții de valori mobiliare, aprobat prin Hotărârea CNPF nr. 7/11 din 12.02.2016.

În scopul asigurării condițiilor favorabile menținerii și promovării echității, eficienței, transparenței și ordinii pe piața de capital, CA a aprobat o nouă Metodologie de calcul a indicelui bursier al CNPF (abrogând Hotărârea Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare nr. 71/5 din 28.12.2006).

Rubrică pregătită de Boris Erușevski

Guvernul Republicii Moldova a redus prognoza de creștere a PIB-ului pentru anul 2017 de la 4,5 la sută la 3,5 la sută, iar prognoza nivelului mediu anual al inflației a crescut de la 5,5 la 6,5 la sută

Aceasta reiese din noua prognoză a indicatorilor macroeconomici, elaborată de Ministerul Economiei și Infrastructurii și discutată cu experții FMI. Se așteaptă că în expresie nominală PIB-ul Moldovei în acest an va fi de 148,7 mld. lei. Prognoza inflației medii anuale în acest an a crescut de la 5,5 la 6,5 la sută, iar inflația la finele anului curent – de la 6,5 la 7 la sută.

Ministerul a revizuit și prognozele altării indicări importante. Se așteaptă că cursul mediu anual al leului față de dolar în anul curent va fi de 18,56 lei pentru un dolar și nu de 20 lei pentru un dolar, iar la finele anului curent cursul de schimb va fi de 17,7 lei per dolar și nu de 20,1 lei per dolar așa cum s-a indicat în prognoza anterioară de la începutul anului curent.

În același timp, dacă anterior ministerul Economiei prognoza o creștere a exportului moldovenesc în acest an cu 10 la sută – până la 2,25 mld. USD, atunci acum se așteaptă o creștere a acestui indicator de 15 la sută – până la 2,35 mld. USD. Mai mult, a fost majorată și prognoza creșterii importului. În locul creșterii acestui indice așteptată la începutul anului de 8 la sută – până la 4,35 mld. USD, se așteaptă o creștere a importului cu 19 la sută – până la 4,8 mld. USD.

Ministerul Economiei și Infrastructurii așteaptă și o creștere a producției industriale cu 1 procent – până la 48,6 mld. lei în locul prognozei creșterii de 6 la sută – până la 50,8 mld. lei. Prognoza producției agricole a fost redusă. Dacă anterior se aștepta o creștere a indicelui de 4 la sută – până la 34,9 mld. lei, atunci acum se așteaptă o creștere de 3,5 la sută – până la 31,9 mld. lei. Ministerul Economiei și Infrastructurii subliniază că prognoza indicilor macroeconomici pentru anul curent a fost revăzută în contextul evoluției economiei mondiale și a țărilor care sunt parteneri comerciali importanți ai Moldovei, în special cu aportul înviorii economiei în Rusia și Ucraina și reabilitarea economiei în țările UE.

Schimbarea situației la nivel global a dus la activizarea mediului de afaceri, creșterea consumului popu-

lației, ceea ce va influența asupra sectorului real și importului. Măsurile pentru susținerea producătorilor agricoli și atragerea investițiilor în acest sector permite prognoze de creștere a volumului de producție industrială cu 3,5 la sută. Prognoza pentru export a fost majorată luându-se în calcul creșterea cererii pentru producția moldovenească peste hotare, în special în România și Rusia, creșterea prețurilor pe piața mondială la producția agricolă și produsele alimentare.

Prognoza pentru inflația medie anuală în anul 2017 a fost majorată până la 6,5 la sută, luându-se în considerare creșterea cererii interne, majorarea tarifelor la serviciile administrative reglementate (sănătate, energie electrică, încălzire centralizată, apă etc.) precum și efectul politicilor monetar-creditare, promovate de BNM în anul curent. În același timp, s-a atestat că în anul curent consolidarea leului față de dolar a fost motivată de creșterea importului și a transferurilor bănești de la migranți, precum și de fluctuația cursului dolarului pe piețele valutare internaționale.

InfoMarket

CNPF va primi instrumente suplimentare pentru limitarea drepturilor acționarilor care efectuează operațiuni ilegale sau de concentrare pe piața asigurărilor

Acest lucru este prevăzut de amendamente la legea cu privire la asigurări, aprobate de Parlament în lectură finală.

Modificările completează legea cu o serie de prevederi care descriu amănuntul procedură de efectuare a dreptului de vot al acționarilor care au obținut drept de proprietate sau de administrație a unei cote considerabile de participație în capitalul social al asigurătorului (reasigurătorului) fără notificarea regulatorului. Este prevăzut că acțiunile pentru care este suspendat dreptul de vot nu sunt luate în calcul la luarea deciziilor privind chestiunile incluse pe agenda adunării generale a acționarilor, dar și la stabilirea cvorumului și rezultatelor votării, respectiv, nu vor fi reflectate în voturile prezente la adunare.

Amendamentele operate în termene și proceduri de suspendare a operațiunilor, stabilirea cerințelor pentru vânzarea acțiunilor cumpărate fără notificarea regulatorului, anularea acțiunilor și emiterea altor valori mobiliare, stabilirea prețurilor noii emisiuni etc. Modificările mai reglementează dreptul CNPF de a administra situațile privind operațiunile de concentrare și de aplicare a unor restricții și proceduri în cazul efectuării operațiunilor cu acțiuni ale companiilor de asigurări fără informarea regulatorului.

Vicepreședintele CNPF, Iurie Filip, a menționat anterior că aceste proceduri pot fi de durată, în proiectul de lege nu este prevăzut că regulatorul poate prelua administrația acțiunilor suspendate și noi emise sau delega administrația unei comunități investiționale selectate prin concurs.

Mărimea lunării a remunerării societății investiționale abilitate sau structuri de supraveghere este stabilită în limita a 5 salariai minime din sectorul asigurărilor, în baza datelor Biroului Național de Statistică.

Este prevăzut că persoanele care au efectuat operațiuni ilegale sau concentrate nu vor putea deține direct sau indirect noi acțiuni în capitalul social al asigurătorilor (reasigurătorilor).

Președintele CNPF, Valeriu Chițan, a comunicat anterior că amendamentele la legea cu privire la asigurări au fost elaborate înțând cont de dezvoltarea sectorului pieței financiare nebancare și a segmentului asigurărilor, în special și pentru consolidarea potențialului CNPF în prevenirea și administrația riscurilor tranzacțiilor ilegale.

Amendamentele vor permite CNPF să întreprindă măsuri anticriză, să introducă administrație specială în companii cu ale căror acțiuni au fost efectuate operațiuni de concentrare și să aplique proceduri de înstrăinare și vânzare a acțiunilor cumpărate cu încălcarea procedurilor stabilite.

Compania Națională de Asigurări în Medicină va fi obligată să publice datele privind contractele de acordare a serviciilor medicale în termen de 5 zile după încheierea lor

Acest lucru este prevăzut de amendamente la legea privind asigurarea medicală obligatorie, aprobate de Parlament în lectură finală pentru asigurarea transparentei în procesul decizional.

Potrivit modificărilor, CNAM va trebui să publice pe site-ul său în termen de 5 zile din data încheierii contractului de acordare a asistenței medicale informația despre numărul acordului, data încheierii cu furnizorul de servicii medicale, spectrul și tipul serviciilor medicale convenite, dar și volumul, și modul de transfer al banilor pentru aceste servicii.

Informații similare vor trebui să publice și furnizorii de servicii medicale. Autorul proiectului de lege, deputatul comunist Oxana Domenti, a menționat că scopul acestuia este de a spori transparența folosirii banilor din fondurile de asigurări medicale obligatorii, pentru că în prezent, accesul la informații despre cheltuieli este limitat chiar și pentru deputați. În avizul său la document, Centrul Național Anticorupție a menționat că informațiile despre contractele dintre CNAM și furnizorii de servicii medicale au o importanță socială și trebuie să fie accesibile pentru toți cetățenii.

InfoMarket

Parlamentul a adoptat baza legislativă pentru lichidarea a 320 de întreprinderi de stat

Parlamentul a adoptat Legea cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală prin care vor fi lichidate circa 320 de întreprinderi de acest fel.

Potrivit agentiei INFOTAG cu referire la nota informativă a legii, întreprinderile care urmează a fi lichidate „nu mai sunt active de câțiva ani, nu sunt gestionate de fondator și, în majoritatea cazurilor, nu dispun de proprietate”.

Legea creează o bază pentru lichidarea întreprinderilor de stat și întreprinderilor municipale, precum și stabilește particularitățile fondării, înregistrării, finanțării întreprinderilor, precum și modul de administrație a bunurilor transmise acestora. Pentru a împiedica înstrăinarea bunurilor publice și a celor cu destinație socială (grădinițe, tabere de odihnă etc.), legea stabilește pentru acestea un regim juridic special. Fondatorul întreprinderilor de stat va fi doar Agentia Proprietății Publice.

Cu referire la conducerea întreprinderilor de stat/municipale, vor fi extinse atribuțiile consiliului de administrație.

Documentul prevede fixarea unui plafon de minimum 5000 lei pentru capitalul social al întreprinderilor. De asemenea, fondatorul urmează să autorizeze achiziționarea bunurilor a căror valoare constituie peste 25% din valoarea activelor nete sau depășește suma de 400 mii de lei.

INFOTAG

Bugetul 2018: Surprizele pe care ni le pregătește Ministerul Finanțelor

Proiectul Legii bugetului de stat a fost aprobat de Guvern și a ajuns pe masa parlamentarilor. Documentul a obținut jurul cabinetului de miniștri în scurt timp după încheierea misiunii Fondului Monetar Internațional. Totul este pus la punct. Cifrele nevralgice, mai ales cele ce țin de cheltuieli sociale, sunt convenite cu creditorii externi. Legislatorii, la fel ca și mulți experți, vor reproşa Ministerului Finanțelor că documentul nu a fost dezbatut public, în măsura în care s-ar fi dorit, chiar și pe site-ul Guvernului documentul a fost plasat cu câteva ore înainte de ședință.

Proiectul Legii bugetului de stat pentru anul 2018 este construit pe o creștere economică de 3 la sută, desigur se anticipă un avans de 3,5 la sută, însă după discuțiile cu experții FMI ținta a fost schimbată. La elaborarea principalului document finanțier s-a luat în calcul o inflație medie anuală de 4,3 la sută, un curs de schimb de 17,68 lei pentru un dolar SUA, o majorare a exporturilor de 8 la sută și o sporire a importurilor de 6 la sută.

„Avem o atitudine prudentială și cred că potențialul nostru este mai mare, luând în calcul ceea ce s-a întâmplat anul acesta. Realitatea a fost mult mai pozitivă și optimistă decât previziunile noastre”, a spus premierul Pavel Filip.

Este poate pentru prima oară când autoritățile sunt atât de prudente în estimări. Este vorba, probabil, chiar de o subestimare. „Există un potențial mai mare de creștere economică”, a declarat Octavian Armașu, ministrul Finanțelor.

CARE SUNT CIFRELE ESENȚIALE?

Estimările pentru bugetul public național pentru anul 2018 prevăd o creștere a veniturilor și cheltuielilor de aproximativ 7,8 la sută și, respectiv, 8,2 la sută față de anul precedent, la un deficit de 2,9 la sută față de Produsul Intern Brut, față de 2,8 la sută în 2017. Veniturile globale ale bugetului public național se estimează în sumă de aproximativ 56,9 miliarde de lei, iar cheltuielile de 61,7 miliarde de lei.

Volumul total al deficitului îi revine totalmente bugetului de stat, celelalte bugete componente ale bugetului public național fiind în echilibru. Din anul 2018 se prevede implementarea regulii bugetar-fiscale stipulate în Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale din 25 iulie 2014, care impune ca deficitul bugetului public național, excluzând granturile, să nu depășească 2,5 la sută din PIB. Totodată, în situația în care există surse reale de finanțare a proiectelor de investiții capitale finanțate din surse externe, se permite depășirea nivelului-limită al deficitului bugetului public național.

Astfel, deficitul bugetului public național, cu excepția granturilor, va constitui 7 miliarde 543,9 milioane de lei, sau 4,7 la sută din PIB. Utilizarea clauzei de derogare pentru cheltuielile capitale finanțate din surse externe, constituie 3 miliarde 540 milioane de lei sau 2,2 la sută din PIB, sumă ce constituie investițiile capitale, finanțate din surse externe (proiectele finanțate din surse externe).

Bugetul pentru anul 2018, la fel ca și cele din anii precedenți, are un caracter social pronunțat, o mare parte din totalul cheltuielilor publice vor merge spre domeniul social, însă pentru prima dată sunt prevăzute și sume investiționale importante.

Astfel, cei mai mulți bani publici, respectiv 33,9 la sută, vor merge la protecția socială. Pentru învățământ vor fi repartizate 16,9 la sută din resursele publice, pentru sănătate 12,9 la sută din cheltuielile totale, ca pondere în PIB la nivelul anului 2017 sau relativ cu o mică diminuare la categoria cheltuielilor pentru educație. Cheltuielile de ordin economic vor reprezenta 12,8 la sută din cheltuielile publice.

CE PREVEDE BUGETUL DE STAT?

Potrivit proiectului, veniturile bugetului de stat constituie 36,6 miliarde de lei, în creștere cu 8,4 la sută față de bugetul de stat rectificat pentru anul 2017. Majorarea veniturilor se datorează, în principal, sporirii încasărilor din impozite și taxe, care se vor ridica la 87,5 la sută din totalul veniturilor la bugetul de stat și intrările de granturi. Acestea din urmă se vor ridica la 2,8 miliarde de lei anul viitor, cu 1,6 miliardă de lei mai mult decât în anul curent. Conform acordurilor încheiate cu donatorii externi, intrările din granturi la bugetul de stat se prevăd în sumă de 2 miliarde de 830,0 milioane de lei, ceea ce, în raport cu veniturile totale reprezentă 7,7 la sută. Această sumă include granturi pentru susținerea bugetului în sumă de 2 miliarde 189,2 milioane de lei (echivalentul a 105,2 milioane de euro), granturi pentru finanțarea proiectelor din surse externe – 640,8 milioane de lei (echivalentul a 39,4 milioane de dolari SUA).

Pentru anul 2018, principalul donator va fi Comisia Europeană, din contul căreia vor fi valorificate mijloace financiare în sumă totală de 2 miliarde 460,0 milioane de lei (echivalentul a 118,2 milioane de euro) ceea ce reprezintă o pondere de 86,9 la sută din totalul intrărilor de granturi externe. Guvernul a semnat acordul de macrofinanțare în sumă de 100 milioane de euro, astă însă nu înseamnă și o acordare imediată a banilor. Republica Moldova mai are de realizat unele condiții care vor deschide finanțarea.

Cheltuielile bugetului de stat se cifrează la 41,3 miliarde de lei, în creștere de 9,3 la sută față de bugetul de stat rectificat pentru 2017. Cheltuielile se vor mări pe fondul majorărilor salariale planificate, a creșterii nivelului pensiilor, a realizării altor măsuri în domeniul protecției sociale și în cel al educației. Cele mai esențiale majorări de alocații se atestă la grupurile: servicii în domeniul economiei – cu 25,3 la sută, protecție socială – cu 11,3 la sută, învățământ – cu 7,3 la sută, ocrotirea sănătății – cu 11,7 la sută.

Totodată, vor fi asigurate financiar programele actuale de cheltuieli precum: Fondul rutier (1,7 miliarde de lei, inclusiv transferuri bugetelor locale), Fondul național de dezvoltare a agriculturii și a mediului rural (900 milioane de lei), Fondul național de dezvoltare regională (200 milioane de lei), Fondul de eficiență energetică (50 milioane de lei).

Proiectul bugetului pentru anul 2018 prevede majorarea considerabilă a componentei investiționale. Astfel,

anul viitor vor derula 54 de proiecte finanțate din surse externe, pentru implementarea lor fiind alocate 4,3 miliarde de lei, de două ori mai mult decât în anul curent. Cele mai importante dintre acestea vizează dezvoltarea infrastructurii drumurilor, a agriculturii competitive, precum și asigurarea cu ambulanțe.

Deficitul bugetului de stat este estimat la 4,7 miliarde de lei. Aceasta va fi finanțat din surse externe (intrări nete din împrumuturi externe pentru suport bugetar și implementarea proiectelor finanțate din surse externe, în proporție de 76,7 la sută) și surse interne (inclusiv mijloace din privatizarea patrimoniului public și din vânzarea activelor băncilor aflate în proces de lichidare).

DE LA CARE CREDITORI VOR VENI BANI?

În anul 2018, creditorul Guvernului va fi Banca Mondială, prin intermediul Agenției Internaționale de Dezvoltare și Băncii Internaționale pentru Reconstrucție și Dezvoltare, care vor acorda împrumuturi în valoare echivalentă cu 111,5 milioane de dolari SUA, ceea ce reprezintă aproximativ un sfert din intrările de împrumuturi de stat externe. 41,1 la sută din împrumuturile de la Banca Mondială vor fi destinate realizării proiectelor finanțate din surse externe, iar 58,9 la sută – susținerii bugetului. Banca Mondială va sprijini finanțarea politicele de dezvoltare, reforma învățământului, modernizarea sectorului sănătății, ameliorarea competitivității și reforma sectorului asigurării sociale.

Ministerul Finanțelor așteaptă de la Comisia Europeană o asistență macrofinanciară în sumă echivalentă cu 70,62 milioane de dolari, de la Banca Europeană de Investiții o finanțare echivalentă cu 111,0 milioane de dolari, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare – echivalentul a 83,4 milioane de dolari SUA, Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei – echivalentul a 25,2 milioane de dolari.

Totodată, în anul 2018 se prevede finanțarea acordată sub formă de împrumut din partea Fondului Monetar Internațional în sumă echivalentă cu 26,6 milioane de dolari.

DATORIA DE STAT VA CREȘTE SEMNIFICATIV

Soldul datoriei de stat la situația din 31 decembrie 2018 nu va depăși 61,7 miliarde de lei, în creștere de 4,36 miliarde de lei față de 31 decembrie 2017. Ponderea datoriei de stat în PIB la sfârșitul anului 2018 se va încadra în valoarea de 38,6 la sută, situându-se la același nivel față de cel aprobat (precizat) pentru acest an. Potrivit proiectului de buget, la sfârșitul anului 2018, datoria de stat internă nu va depăși 23,8 miliarde de lei, iar cea externă 37,8 miliarde lei (echivalentul a 2115,6 milioane de dolari).

Pentru anul 2019, se estimează că soldul datoriei de stat se va majora cu 11,1 la sută, iar în 2020 acesta va crește cu 11,6 la sută și va constitui 76 miliarde 483,2 milioane de lei sau 40,2 la sută ca pondere în PIB.

Vlad BERCU

Telefonul de încredere

Telefonul de încredere a fost creat în scopul conlucrării mai eficiente cu societatea civilă în direcția prevenirii cauzelor de abuz în serviciu comise anterior sau în prezent de către angajații Comisiei Naționale a Pieței Financiare, precum și de către participanții profesioniști la piața valorilor mobiliare, la piața asigurărilor și sectorul plasamente colective și microfinanțare. Examinarea mesajelor și luarea măsurilor, în conformitate cu Legislația Republicii Moldova, sunt garantate.

Telefonul de încredere: (+373 22) 859-405. E-mail: info@cnpf.md

Banca Transilvania cumpără 39,2% din acțiunile Victoriabank la prețul de 78,21 lei, cu un coeficient de multiplicare a capitalului de 0,75

Banca Transilvania (BT), care este a doua cea mai mare bancă din România, ai cărei acționari sunt Banca Europeană pentru Reconstucție și Dezvoltare (BERD) și Corporația Financiară Internațională (IFC), a lansat pe piață reglementată a Moldovei o ofertă de procurare a pachetului de 39,2% din acțiunile Victoriabank, care este a treia cea mai mare bancă din Republica Moldova.

Potrivit agenției INFOTAG, oferta de licitație prevede că prețul de cumpărare a unei acțiuni cu valoarea nominală de 10 lei este de 78,21 lei. Tranzacția la acest preț ar însemna că investitorul a procurat acțiunile băncii din Moldova cu un coeficient de multiplicare a capitalului de 0,75.

Anterior BT a solicitat permisiunea Băncii Naționale a Moldovei pentru a procura 100% din acțiunile Victoriabank. În opinia expertilor, aceasta înseamnă că banca română poate ulterior să lanseze o ofertă pentru procurarea celorlalte acțiuni.

“Nu este exclus că acționarii majoritari și-ar putea uni acțiunile pentru a le vinde către BT la un preț convenit din timp cu cumpărătorul”, a spus interlocutorul agenției care activează pe piața profesională de capital.

Acționarii mari ai Victoriabank sunt: BERD (27,5%), precum și fondatorii acesteia – primul președinte al conducerii băncii, Victor Turcan (10,45%) și adjuncțul său, Galina Proidisvet, care împreună cu rudele detină aproximativ 15% din acțiuni.

Victoriabank are în circulație 25 000 091 acțiuni cu valoarea nominală de 10 lei. Capitalul social echivalează cu 250 000 910 lei, iar capitalul acționar – 2 575 694 789 lei. Valoarea contabilă a unei acțiuni a băncii constituie 103 lei.

INFOTAG

Guvernul Moldovei a aprobat proiectul Legii cu privire la bugetul de stat al asigurărilor sociale pentru anul curent cu venituri și cheltuieli la nivel de 19 mlrd. 247,5 mil. lei

Totodată, volumul total al veniturilor și cheltuielilor bugetului asigurărilor sociale va crește cu 1 mld. 33,8 mil. lei (+9,9%) în comparație cu veniturile și cheltuielile aprobate pentru anul curent.

Ponderea lor în PIB va crește de la 11,8 la 12 la sută. În structura veniturilor, mijloacele proprii ale asigurării sociale de stat constituie 65,2 la sută, transferurile din buget (pentru finanțarea unor tipuri de asistență socială și acoperirea deficitului bugetului asigurărilor sociale de stat) +34,8 la sută. Mărimea alocației asigurărilor sociale de stat se păstrează la nivel de 29 la sută, totodată 23 la sută va plăti angajatorul, iar 6 la sută – angajatul.

De asemenea, nu s-a schimbat nici tariful alocației sociale de stat de 22 la sută din fondul de salarizare a persoanelor care muncesc pe contract individual de muncă în domeniul agriculturii, unde 6 la sută vor fi subvenționate din contul bugetului de stat. Rămâne neschimbat și calculul aportului angajatorului în domeniul aviației civile, munca cărora cade sub condiții speciale, în conformitate cu tariful de 33% etc.

Se planifică că, transferurile din bugetul public național în bugetul asigurărilor sociale va fi, la anul, de 6 mlrd. 693,5 mil. lei sau cu 588,3 mil. lei (9,6%) mai mult decât indicele pentru anul curent.

La evaluarea cheltuielilor bugetului asigurărilor sociale de stat pentru anul viitor au fost luate în calcul indexarea pensiilor cu 6,5 la sută din 1 aprilie, creșterea alocațiilor sociale, inclusiv, a alocațiilor unice la nașterea copilului etc.

Proiectul Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pentru anul viitor a fost întocmit reieșind din prognoza inflației medii anuale de 4,3 la sută, salariul mediu pe economie de 6150 lei (+7,9% în comparație cu anul precedent), precum și Fondul salarilor în mărime de 42,6 mlrd. lei (+7,2 la sută în 2017).

InfoMarket

CAPITAL Market

Publicație bilingvă a CNPF

INDICE DE ABONAMENT:

Moldpres: 67770. Poșta Moldovei: PM21700

EDITOR: CAPITAL MARKET I.S.

Nr. de înregistrare:

1003600114204, 27 octombrie 2003

FONDATOR: COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI FINANCIARE

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Președinte: Nina DOSCA,

Elena VASILACHE, Mihai DORUC,

Zoia TULBURE, Victor MARTÍNENCO.

REDACTOR-SEF:

Gheorghe TUDOREANU

Tel.: /373 22/ 229-445

REDACTOR:

Lilia ALCAZĂ

SPECIALIST RELAȚII PUBLICE:

Boris ERUŞEVSKI

Recepționarea anunțurilor și rapoartelor anuale: ziari.com@gmail.com

TEL.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58

FAX: /373 22/ 22-05-03

ADRESA REDACȚIEI:

Str. Vasile Alecsandri, 115

(Colț cu bd. Ștefan cel Mare)

Cod IBAN: MD69VI000022249111050MDL

Băncile refuză să mai dea businessului credite în stânga și-n dreapta

Cererea economiei pentru creditele bancare este în scădere. Datele Băncii Naționale a Moldovei arată că soldul creditelor în monedă națională a scăzut cu 767,4 mil. lei (2,0 la sută) și cu 441,7 mil. lei (2,0 la sută) a creditelor în valută străină.

Criza bancară din 2014 și înăsprirea politicilor de supraveghere bancară de către Banca Națională au dus la scăderea puternică a volumului total de credite oferite de sectorul bancar economiei naționale. Astfel, în anul 2013 volumul total al creditelor oferite de sectorul bancar a atins nivelul maxim istoric de 42,2 miliarde lei.

Guvernatorul Băncii Naționale a Moldovei, Sergiu Cioclea, susține că băncile dispun de lichiditate de peste 7 miliarde de lei cu care pot fi acordate credite economiei.

Economistii susțin că businessul autohton se confruntă cu o lipsă de capitalizare și apelează la bănci ca la o resursă de capital or, băncile nu își pot asuma rolul de pompier, în condițiile în care riscul este prea mare. Băncile, relativ, oferă credite ieftine, dar banii care sunt luati trebuie întorsi.

Pe de altă parte, oamenii de afaceri susțin că băncile tratează cu superficialitate modelele de business ale clienților. Ba mai mult, se cer tot felul de acte justificative, care tergiversează acordarea unui împrumut.

Economistul IDIS Viitorul, Vea-ceslav Ioniță, estimează că în acest an volumul total de împrumuturi oferit de sectorul bancar va constiui doar 34,2 miliardi lei, o reducere de 8 miliarde lei. Putem constata că reducerea volumului total de credite s-a petrecut în perioada 2014–2017. Anul 2017 este unul de stabilizare, însă nu de creștere a volumului de credite oferit de sectorul bancar.

SECTORUL NON-BANCAR IA LOCUL BĂNCILOR LA CREDITARE

“Pe acest fundal urmărим o creștere semnificativă a volumului de creditare a economiei din partea sectorului non-bancar, care în acest an va atinge nivelul de 6,7 miliard lei, o creștere de 3,4 miliard lei comparativ cu anul de referință 2013”, a spus Ioniță.

Drept consecință, în 2017 vom înregistra o ușoară creștere cu 0,6 miliard lei a volumului total de credite oferite economiei, însă această creștere pentru prima dată se datorează nu sectorului bancar, dar celui non-bancar.

“Dacă raportăm la PIB, atunci observăm că prăbușirea creditării economiei de către sectorul bancar în perioada 2013–2017 de la 42% din PIB la 23,9% din PIB a fost parțial amortizată de creșterea volumului de credite oferite de sectorul non-bancar de la 3,3% din PIB în 2013 la 4,7% în 2017. Reducerea creditelor oferite de către bănci s-a produs din cauza a doi factori: 1. Scăderea cererii din partea agenților economici 2. Înăsprirea supravegherii BNM asupra politiciei de creditare a băncilor comerciale.

Politica severă a BNM a dus la faptul că acum trei-patru ani agenții economici care obțineau credite de la bănci, în prezent sunt văzuți drept debitori îndoieniți. La rândul lor, acești agenții economici au început să caute alternative de finanțare și le-au găsit în companiile non-bancare. De fapt, astăzi la două procese: clienții migreză de la bănci spre non-bancar și banii migreză din bănci în non-bancar. Tendința poate însemna un început al restrukturării pieței financiare unde băncile comerciale se vor concentra pe clienții mari și proiectele de anvergură, iar non-bancarul pe clienții mici, ceea ce va crește calitatea creditării. Băncile comerciale vor prefera să ofere două-trei credite de 100-200 milioane de lei unei companii de microcreditare în locul mii de microcredite la sute de agenții economici”, este de părere economistul.

ACTIVELE BĂNCILOR CRESC, IAR CREDITELE SUNT ÎN CĂDERE

Potrivit datelor Băncii Naționale a Moldovei, pe parcursul trimestrului III al anului 2017, activele sectorului bancar au continuat să crească, băncile menținând capitalul, lichiditatea și profitabilitatea la un nivel înalt. Totodată, creditele neperformante au înregistrat o descreștere ușoară. De asemenea, se menține trendul descrescător al activității de creditare.

Astfel, activele totale au constituit 77,5 miliardi lei, majorându-se pe parcursul trimestrului III al anului 2017 cu 3,4 la sută, în principal, din contul creșterii activelor lichide. La sfârșitul lunii septembrie portofoliul de credite brut a constituit 43,6 la sută din totalul activelor sau 33,8 miliardi lei, micșorându-se pe parcursul trimestrului cu 1,1 la sută.

Nivelul înalt al indicatorului suficienței capitalului ponderat la risc (media pe sector – 30,7 la sută, limita reglementată pentru fiecare bancă ≥ 16 la sută) a permis băncilor absorbirea pierderilor legate de înrăutățirea calității creditelor. Concomitent, toate băncile respectă limita reglementată, aceasta variind între 23,8 la sută și 100,0 la sută. Pentru unele bănci consolidarea capitalului rămâne a fi una dintre ariile prioritare.

Pe parcursul trimestrului III 2017, ponderea creditelor neperformante (substandard, dubios și compromis) în totalul creditelor a crescut cu 0,2 p.p., constituind 17,4 la sută la 30.09.2017. Indicato-

rul menționat variază de la o bancă la alta, valoarea cea mai mare constituind 33,7 la sută.

La sfârșitul lunii septembrie, profitul a însumat 1,4 miliardă lei și, comparativ cu perioada similară a anului precedent, s-a majorat cu 3,8 la sută.

Rentabilitatea activelor și rentabilitatea capitalului la 30.09.2017 pe sector au constituit 2,4 la sută și, respectiv, 14,3 la sută, fiind aproximativ la același nivel comparativ cu sfârșitul trimestrului II 2017. Marja netă a dobânzii a constituit 4,7 la sută la 30.09.2017, fiind în descreștere cu 0,1 p.p. față de sfârșitul trimestrului precedent.

“Banca Națională a înăsprit condițiile de creditare față de bănci, drept consecință băncile comerciale oferă foarte dificil credite agenților economici. În schimb, ele oferă aceste credite companiilor de microfinanțare, care la rândul lor acordă împrumuturi agenților economici. Însă creditele ieftine oferite de companiile de microfinanțare nu sunt supravegheate de Banca Națională. În consecință, o parte din bani din sectorul bancar supravegheat de Banca Națională, pleacă spre sectorul non-bancar care nu este supravegheat de Banca Națională”, a declarat Ioniță.

În opinia lui, motive de îngrijorare, cel puțin la etapa dată, nu sunt, deoarece calitatea creditelor în sectorul non-bancar este de 5-6 ori mai bună decât în sectorul bancar, cota creditelor neperformante în sectorul non-bancar este 2,5-3,5%, comparativ cu 16% din sectorul bancar.

Deci, criza bancară din 2014 are un efect neașteptat: a dus la dezvoltarea accelerată a serviciilor non-bancare. Fapt care ridică din nou în agenda publică subiectul de reglementare unică a sectorului bancar și non-bancar, dar despre aceasta cu altă ocazie.

Totodată, BNM spune că evoluția negativă a soldului cererilor față de economie în monedă națională a fost determinată de scăderea soldului cererilor față de sectorul societăților comerciale nefinanciară cu capital majoritar public, față de sectorul societăților comerciale nefinanciară cu capital majoritar privat și față de mediul financiar nebancar cu 65,6 mil. lei (6,8 la sută), cu 347,5 mil. lei (2,9 la sută) și, respectiv, cu 45,6 mil. lei (6,3 la sută).

În același timp, soldul cererilor față de alte sectoare rezidente (inclusiv persoane fizice) a crescut cu 17,0 mil. lei (0,2 la sută).

Victor URŞU

Moldova ar putea primi până în 2020 asistență financiară din partea UE în mărime de la 610 la 740 mil. euro, în cadrul bugetului UE aprobat anterior

Declarația a fost făcută de șeful Delegației UE în Moldova, Peter Michalko, în cadrul unei intervenții la un post privat de televiziune. El a subliniat că volumul exact al mijloacelor acordate de UE depinde de capacitatea de absorbtie a Moldovei. Oficialul a amintit că UE este principalul partener comercial al Moldovei și unul dintre cei mai mari investitori.

Potrivit materialelor UE de la summitul Parteneriatului Estic de la Bruxelles, ponderea UE a fost de 66 la sută în exportul Moldovei și 55 la sută din tot comerțul. Anul trecut importul UE în Moldova a crescut cu 7,7 la sută în comparație cu anul precedent. Astfel, din 2014 când a intrat în vigoare Acordul de Asociere și decizia de creare a zonei de comerț liber, aprofundat și cuprinzător (DCFTA), exporturile moldovenești în UE au crescut în general cu 13,5 la sută. Reformele interne și racordarea standardelor la normele UE vor deschide posibilități suplimentare pentru comerțul cu UE.

Uniunea Europeană, de asemenea, va facilita accesul la finanțe pentru întreprinderile mici și mijlocii din Moldova. În general, potrivit evaluărilor UE, proiectele de cooperare au ajutat cinci mii de antreprenori din Moldova și au asigurat noi locuri de muncă. Cu susținerea UE în țară au fost create 10 incubatoare de business. Sistemul de încălzire pe biomasă a fost instalat în 225 de școli, grădinițe și instituții sociale. Acest lucru a permis reducerea prețului la căldură și diversificarea surselor energetice din țară. 47 dintre aceste obiecte au fost dotate cu sisteme solare. Au fost deschise 35 de întreprinderi noi pentru producția biomasei și create peste 400 de locuri noi de muncă.

Noile sisteme de asigurare cu apă au fost instalate cu susținerea UE la Nisporeni, precum și în satele Vărzărești și Grozești. În rezultat, aproape 15,7 mii de persoane se pot folosi de apă potabilă. La Chișinău și Bălți cu susținerea UE a fost îmbunătățit transportul public, pasagerii călătorind cu troleibuze noi. UE va susține finanțari și interconectarea sistemelor energetice din Moldova și UE. Acest proiect va fi direcționat spre creșterea securității energetice a Moldovei și dezvoltarea concurenței pe piața energetică.

Ministerul Economiei și Infrastructurii este interesat în crearea unei rețele naționale de centre de excelență în domeniul TIC

Declarația a fost făcută de viceprim-ministrul, Octavian Calmîc, ministru al Economiei și Infrastructurii, în cadrul întrevederii cu reprezentanții mai multor structuri din domeniu, sistemul de educație, parteneri de dezvoltare, sectorul privat etc.

Potrivit vicepremierului Octavian Calmîc, dezvoltarea sectorului IT este una din prioritățile autorităților centrale, deoarece numai utilizând la maxim potențialul acestui sector, tehnologiile moderne și inovațiile pot crea o economie dezvoltată și competitivă.

În context, Octavian Calmîc a menționat că pentru realizarea acestor obiective, autoritățile vor susține dezvoltarea și extinderea Centrului de Excelență în domeniul TIC „Tekwill”, precum și crearea unor noi centre similare specializate în anumite domenii la Universitatea de Stat din Moldova, Academia de Studii Economice a Moldovei, precum și în municipiul Bălți.

Ideea MEI a fost susținută de USAID, Delegația UE în Republica Moldova, Banca Mondială, Biroul austriac de coordonare a cooperării tehnice, Asociația Națională a Companiilor din Domeniul TIC (ATIC), instituție de învățământ, alți participanți la reuniunea organizată la Tekwill.

În cadrul discuțiilor a fost accentuat că, crearea unei rețele naționale de centre de excelență în domeniul TIC va contribui nu doar la sporirea imaginii Republicii Moldova, transformarea țării noastre într-un hub regional, dar va contribui și la sporirea competitivității sectorului prin facilitarea accesului la investiții, sporirea calității educației IT etc.

În raionul Călărași ar putea apărea o subzonă economică liberă

Potrivit Ministerului Economiei și Infrastructurii, anunțul a fost făcut de ministrul Octavian Calmîc în cadrul unei vizite de lucru în raion.

Oficialul a menționat că după finalizarea proiectelor de infrastructură de interes național, în special a gazoductului Ungheni-Chișinău, care traversează teritoriul raionului, a traseului național și apeductului dintre municipiile Chișinău–Ungheni, precum și altor programe de dezvoltare regională, raionul Călărași va avea o infrastructură excelentă pentru dezvoltarea unei platforme industriale, bazate pe tehnologii și inovații moderne.

În context, președintele raionului Călărași, Sergiu Artene, l-a informat pe vicepremier că autoritățile raionale deja au identificat circa 50 de hectare, care pot servi drept platformă pentru viitoarea subzonă. Mai mult, Sergiu Artene a menționat că sunt purtate tratative cu potențiali rezidenți, care sunt dispuși să realizeze proiecte investiționale în industria ușoară, agro-business, prestări servicii etc.

Octavian Calmîc a dat asigurări că ministerul va susține crearea unei subzone economice libere în acest raion.

InfoMarket

Statistica tranzacțiilor înregistrate pe piață reglementată în perioada 20.11.2017 - 24.11.2017

Data tranzacției	codul ISIN	Denumirea emitentului	Valori mobiliare, un.	Prețul, lei	Volum, lei	Valoarea nominală, lei	Emisia	% din emisie	Tipul tranzacției
21.11.2017	MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	100	1301,00	130100,00	200	1037634	0,01	Cumparare vinzare
21.11.2017	MD14EURB1005	BC "EUROCREDITBANK"	20	11,00	220,00	10	13800000	0,00	Cumparare vinzare
21.11.2017	MD14EURB1005	BC "EUROCREDITBANK"	132908	11,00	1461988,00	10	13800000	0,96	Cumparare vinzare
21.11.2017	MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	1	72,00	72,00	100	4967794	0,00	Cumparare vinzare
22.11.2017	MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	12	1303,00	15636,00	200	1037634	0,00	Cumparare vinzare

Statistica tranzacțiilor înregistrate în afara pieței reglementate sau MTF

pentru perioada 20.11.2017-24.11.2017

Tipul tranzacției: Vînzare-cumpărare

Nr d/r	Denumirea emitentului	Numarul înregistrării de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzacții (unități)	Volumul total al VM tranzacționate (unități)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Ponderea VM în capitalul social (%)
1	„BTA-12 DIN EDINET” S.A., EDINET	MD14BTAE1007	10	7	734	12478,00	0,60
2	„DAAC HERMES GRUP” S.A., CHIȘINĂU	MD14MARS1000	1	1	80	200,00	0,00
3	„AGROTEHNICA” S.A., CAHUL	MD14AGTN1001	35	3	141	10377,60	0,52
4	„MUGUREAN” S.A., CHIȘINĂU	MD14REAN1005	10	1	10	4998,00	0,10
5	„TIREX-PETROL” S.A., CHIȘINĂU	MD14TIRP1008	6	1	517 661	6279227,00	2,79
6	„DSRM-3” S.A., CHIȘINĂU	MD14DSRM1007	8	1	1 109	91303,97	4,45
7	„ANTICOR” S.A., DURLEȘTI	MD14ANTO1001	55	1	144	26928,00	0,37
	Total			15	519879	6425512,57	

Tipul tranzacției: Moștenire

Nr d/r	Denumirea emitentului	Numarul înregistrării de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzacții (unități)	Volumul total al VM tranzacționate (unități)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Ponderea VM în capitalul social (%)
1	„AGROPROD” S.A., BĂLȚI	MD14PROD1008	1	1	3115	3115,00	0,07
2	„IONEL” S.A., CHIȘINĂU	MD14NELI1003	4	1	283	1132,00	0,00
3	„INCOMAȘ” S.A., CHIȘINĂU	MD14INCM1004	15	1	2114	31710,00	0,37
4	„VINUL CODRILOR” S.A., PERESECINA	MD14VCOD1007	10	2	527	5270,00	0,11
5	„INTERPARES PRIM” S.A., CHIȘINĂU	MD14ASIP1008	1	1	483	483,00	0,00
6	„AGROTEHNICA” S.A., CAHUL	MD14AGTN1001	35	1	54	1890,00	0,19
7	„EFES VITANTA MOLDOVA” S.A., CHIȘINĂU	MD14VEST1003	25	2	57	1425,00	0,00
8	„MUGUREAN” S.A., CHIȘINĂU	MD14REAN1005	10	1	10	100,00	0,10
9	„BĂLȚI METREUT” S.A., BĂLȚI	MD14BELR1006	10	1	31	310,00	0,03
10	„JLC-INVEST” S.A., CHIȘINĂU	MD14JLIN1008	F/N	1	813	593,49	0,00
11	„COM. DE PÎINE DIN BĂLȚI” S.A., BĂLȚI	MD14COPB1007	9	1	3820	34380,00	0,15
12	„DAAC HERMES GRUP” S.A., CHIȘINĂU	MD14MARS1000	1	1	640	640,00	0,00
	Total			14	11947	81048,49	

Tipul tranzacției: Donație între persoanele care sunt soți, rude sau afini pînă la gradul II inclusiv

Nr d/r	Denumirea emitentului	Numarul înregistrării de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzacții (unități)	Volumul total al VM tranzacționate (unități)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Ponderea VM în capitalul social (%)
1	„CODREANCA” S.A., CĂLĂRAȘI	MD14CODR1003	10	1	31	310	0,01
2	„AUREOLA & LOMBARD” S.A., CHIȘINĂU	MD14AURE2004	24	2	131400	3153600	11,02
3	„LAFARGE CIMENT (MD)” S.A., REZINA	MD14CEMT1002	1	1	125	3750	0,00
	Total			4	131556	3157660,00	

BĂNCILE DIN MOLDOVA SUNT PROFITABILE ȘI DEOCAMDATĂ NU COSTĂ SCUMP – VICEGUVERNATORUL BNM, CRISTINA HAREA

Băncile din Moldova sunt profitabile și deocamdată nu costă scump, fapt ce demonstrează o probabilitate ridicată pentru investitorii de a obține câștiguri, consideră viceguvernatorul Băncii Naționale a Moldovei (BNM), Cristina Harea.

Potrivit agenției INFOTAG cu referire la un interviu al ei pentru revista „Profit”, ea a spus că acțiunile băncilor sunt subapreciate.

“Din păcate, aceasta conjunctură nu este numai pe piață moldovenească după criză. Uitați-vă la platformele mondiale sau regionale, chiar și băncile foarte bune și mari se tranzacționează la un preț cu mult mai mic decât activele nete, iar coeficienții de multiplicare mai mari de o unitate se pare că va trebui lăsați uitării pentru un timp”, a spus bancherul.

Întrebătă ce ar dori acționarii băncilor din Moldova în perspectivă pe termen mediu, Cristina Harea a remarcat că, la fel ca și autoritatea de reglementare, acționarii doresc stabilitate și creștere.

INFOTAG

BERD CONFIRMĂ DISPONIBILITATEA PENTRU ACORDAREA CELEI DE-A DOUA TRANŞE DE ÎMPRUMUT DESTINATĂ REABILITĂRII CĂILOR FERATE DIN MOLDOVA PANA LA FINELE ANULUI CURENT

Anunțul a fost făcut de vicepreședintele Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD), Alain Pilloux, în cadrul unei întrevăderi cu Premierul moldovean, Pavel Filip, pe platforma „Tbilisi Belt and Road Forum 2017”.

Părțile au discutat despre parteneriatul Republica Moldova – BERD și posibilitățile de consolidare a acestuia. Premierul Pavel Filip a exprimat recunoștință pentru sprijinul continuu oferit de BERD în implementarea unor programe ample de modernizare a Republicii Moldova.

În context, Prim-ministrul a menționat că în prezent Guvernul este antrenat într-un amplu program de reformare, inclusiv în vederea fortificării capacitatilor autorităților publice de gestionare și asistență externe. La realizarea acestui obiectiv va contribui și noua Strategie BERD pentru țara noastră pentru anii 2017–2022, care urmează să fie aprobată de până la sfârșitul lunii noiembrie. De asemenea, a fost relevată importanța resetării sistemului bancar pentru a asigura o bună implementare a noului

program. În context, Pavel Filip a salutat implicarea BERD în asanarea sectorului, astfel încât mai multe bănci din Republica Moldova să fie implicate în conlucrarea cu instituțiile financiare internaționale. În cadrul dialogului, Prim-ministrul a exprimat aprecierea pentru asistența oferită de BERD în vederea asigurării securității energetice a țării, dar și pentru suportul acordat în reabilitarea și extinderea infrastructurii de transport. Pe acest segment este urmărită conectarea rețelelor de transport ale Republicii Moldova la rețea europeană de transport.

La rândul său, Vicepreședintele BERD a reiterat susținerea instituției pe care o reprezintă în realizarea proiectelor investiționale în țara noastră. Totodată, Alain Pilloux a confirmat disponibilitatea pentru acordarea, până la finele anului curent, a celei de-a doua tranșe de împrumut destinată reabilitării Căilor Ferate din Moldova. Suma împrumutului acordat de BERD și BEI în acest scop se cifrează la 55 milioane de euro. Vicepreședintele BERD a evidențiat, de asemenea, importanța asigurării interconectării electrice dintre Republica Moldova și România. De la începutul activității în Republica Moldova, BERD a finanțat 117 proiecte în valoare de peste 1,1 miliarde de euro. Portofoliul actual al BERD în țara noastră este de 485 milioane de euro. 70% din această sumă este alocată pentru realizarea proiectelor de infrastructură.

“DAAC Hermes” S.A.

Hotărârile adunării generale extraordinare a acționarilor din 17.11.2017, înținută cu prezența acționarilor pe adresa: str. Calea Ieșilor, 10, mun. Chișinău, cvorum 73,99%

PRIN VOTUL UNANIM, ADUNAREA GENERALĂ:

1. A aprobat contractarea unui credit investițional, în condițiile acceptate de BC “Moldova-Agroindbank” S.A.
2. A aprobat transmiterea în ipotecă/gaj BC “Moldova-Agroindbank” S.A. a bunurilor Societății, inclusiv viitoare, precum și a bunurilor și fidejusunii terței persoane.
3. A aprobat împunerarea Prim-Vicepreședintele societății cu dreptul de a semna contractele (acordurile adiționale) de credit, ipotecă/gaj, mandat și alte contracte și documente legate de valorificarea creditului.
4. A aprobat (reconfirmat) hotărârile Consiliului societății din 03.04.2017 și 10.10.2017.
5. A aprobat autenticarea semnăturilor președintelui și secretarului adunării pe procesul verbal al adunării de către membrii Comisiei de cenzori a Societății.

Raportul semestrial al entității de interes public „Tehnovin”, S.A.,

în conformitate cu art. 120 și art. 121 din Legea nr. 171 din 11 iulie 2012, Secțiunea 2 și Secțiunea 3 din Capitolul II al Regulamentului

I. Date generale privind entitatea de interes public.

- Perioada de gestiune raportată: 01.01.2017 – 30.06.2017
- Denumirea completă și prescurtată a entității de interes public: Societate pe acțiuni „Tehnovin”, S.A. „Tehnovin”.
- Entitatea de interes public reprezintă:
 - o instituție financiară,
 - o societate de asigurări,
 - o companie de leasing,
 - un emitent, ale căruia valori mobiliare sunt admise la tranzacționare pe o piață reglementată.
- Sediul, nr. de telefon, fax, pagina web, e-mail al entității de interes public: mun. Chișinău, str-la Stănișorii 2/4, tel. (022)66-77-49, fax (022)31-33-33.
- Numărul și data înregistrării de stat a entității de interes public la Camera Înregistrării de Stat
 - Numărul de înregistrare (IDNO) 1003600067698
 - Data înregistrării 29.01.1993
- Activitatea principală (conform CAEM) D29531
- Capitalul social al entității de interes public la data raportării, lei 11282270
- Informația privind numărul acționarilor entității de interes public la data raportării 464
- Lista acționarilor care la ultima zi a perioadei de gestiune dețin cel puțin 5% din numărul total de acțiuni cu drept de vot plasate, inclusiv acționarii aflați în deținere nominală și beneficiarii efectivi.
 - 1. "Ramin-Lux" S.R.L. – 88,13%;
 - 2. S.C. "Alexer Service" – 6,44%
- Informația privind societatea de registru:
 - Denumirea completă, sediul, nr. licenței, numele, prenumele și telefonul conducerii, data și numărul contractului: Societatea de Registrul Companiei «Registru» S.A., MD-2012, mun. Chișinău, str. Bănușescu-Bodoni 14, conducător O. Domentiu, tel. (022)27-11-77, Licență seria CNPF nr. 0002 din 14.01.2015, valabilă până la 14.01.2020. Contract nr. R-101/208 din 01.10.2015.
- Principalele caracteristici ale valorilor mobiliare emise de entitatea de interes public:
 - Actiuni ordinare nominative cu drept de vot, codul ISIN – MD14NOVI1009, numărul valorilor mobiliare – 1128227, valoarea nominală – 10,00 lei/unitate.
- Persoanele cu funcții de răspundere ale entității (membrii consiliului, membrii organului executiv, membrii comisiei de cenzori, alte persoane cu funcții de răspundere).
 - Membri Consiliului:
 - Talavira Alina – Peședinte;
 - Obrijanu Vitalie – Secretarul;
 - Vîlcu Maria – Membru;
 - Vasilache Viorel – Membru/accionar – 481 acțiuni mobiliare;
 - Galaev Mukhammad – Membru.

Organul executiv: – administratorul Vîlcu Alexandru.

Membrii Comisiei de cenzor:

- Mocanu Mihail; 2. Talavira Svetlana; 3. Remeneac Natalia.

Alte persoane cu funcții de răspundere:

- contabil-șef Iasir Axenia, director S. RL. «Roxicom» C.F. 1004600037463;
- S.R.L. «Excontaudit», C.F. 1002600021064, director Raisa Casap;

16*. Demisii/modificări/angajări în organele de conducere ale entității de interes public în perioada raportată și persoanele concertate ale acestora (control, legături strîns cu entitatea de interes public, în conformitate cu art. 6 din Legea nr. 171 din 11 iulie 2012).

Nu au avut loc demisii/modificări/angajări în organele de conducere ale entității.

17. Statutul entității de interes public /modificări la statut (data înregistrării la Camera Înregistrării de Stat).

Nu au avut loc modificări.

18. Informația privind publicarea raportului anual/semestrial al entității de interes public (organul de presă prevăzut în statutul entității).

Statutul Societății pe Acțiuni „Tehnovin” (în redacție nouă) este înregistrat la Camera Înregistrării de Stat a Ministerului Dezvoltării Informaționale al Republicii Moldova din 13.01.2009. – nu au avut loc modificări.

II. Situațiile financiare anuale/semestriale, în componentă stabilită de prevederile legale (presentate Biroului Național de Statistică).

BILANȚUL la 30 iunie 2017

ACTIV	Sold la	
	Începutul perioadei de gestiune	Sfîrșitul perioadei de gestiune
Active imobilizate		
Imobilizări necorporale	1238	1 000
Imobilizări corporale în curs de execuție	572461	572 461
Terenuri	942049	942 048
Mijloace fixe	12 964 031	12 595 759
Investiții financiare pe termen lung în părți afiliate	123 194	123 194
Alte active imobilizate		911 205
Total active imobilizate	14 602 973	15 145 668
Active circulante		
Materiale	610 601	652 773
Obiecte de mică valoare și scurtă durată	37 638	39 719
Producția în curs de execuție și produse	626 208	626 208
Mărfuri	818 984	818 984
Creanțe comerciale	5 581 693	5 218 839
Avansuri acordate curente	139 375	139 375
Creanțe ale bugetului	178 747	123 625
Creanțe ale personalului		1 327
Numerar în casierie și la conturi curente	2 914	21 896
Investiții financiare curente în părți neafiliate	597 028	533 713
Alte active circulante	96 843	1 601 488
Total active circulante	8 690 031	9 777 947
Total active (rd. 130 + rd. 300)	23 293 004	24 923 615
PASIV	Sold la	
	Începutul perioadei de gestiune	Sfîrșitul perioadei de gestiune
Capital propriu		
Capital social și suplimentar	11 282 270	11 282 270

Reserve	8 205 037	8 205 037
Corecții ale rezultatelor anilor precedenți	x	2 415 789
Profit nerepartizat (pierdere neacoperită) al anilor precedenți	(4 515 925)	(4 515 925)
Profit net (pierdere netă) al perioadei de gestiune	x	79 559
Profit utilizat al perioadei de gestiune	x	
Alte elemente de capital propriu		
Total capital propriu	14 971 382	17 466 729
Datorii pe termen lung		
Datorii pe termen lung privind leasingul financiar	880 532	751 404
Total datorii pe termen lung	880 532	751 404
Datorii curente		
Împrumuturi pe termen scurt	5 234 207	5 234 208
Datorii comerciale	1 838 855	987 992
Avansuri primite curente	8 766	8 766
Datorii față de personal	359 262	439 386
Datorii privind asigurările sociale și medicale		7 223
Datorii față de buget		27 906
Total datorii curente	7 441 090	6 705 482
Total pasive	23 293 004	24 923 615

SITUAȚIA DE PROFIT ȘI PIERDERE de la 1 ianuarie pînă la 30 iunie 2017

Indicatori	Perioada de gestiune	
	precedentă	curentă
Venituri din vînzări	1 379 864	593 014
Costul vînzărilor	101 422	135 534
Profit brut (pierdere brută) (rd. 010 – rd. 020)	1 278 442	457 480
Alte venituri din activitatea operațională	666 658	432 757
Cheltuieli de distribuire	24 578	
Cheltuieli administrative	5 510 787	600 988
Alte cheltuieli din activitatea operațională	907 199	214 136
Rezultatul din activitatea operațională: profit (pierdere) (rd. 030 + rd. 040 – rd. 050 – rd. 060 – rd. 070)	(4 497 464)	75 113
Rezultatul din alte activități: profit (pierdere)	363 835	4 446
Profit (pierdere) pînă la impozitare (rd. 080 + rd. 090)	(4 133 629)	79 559
Cheltuieli privind impozitul pe venit		
Profit net (pierdere netă) al perioadei de gestiune (rd. 100 – rd. 110)	(4 133 629)	79 559

SITUAȚIA FLUXURILOR DE NUMERAR de la 1 ianuarie pînă la 30 iunie 2017

Indicatori	Perioada de gestiune	
	precedentă	curentă
Fluxuri de numerar din activitatea operațională		
Încasări din vînzări	6 990	91 707
Plăti pentru stocuri și servicii procurate	2 299 861	1 144 184
Plăti către angajați și organe de asigurare socială și medicală	231 719	73 969
Plata impozitului pe venit	1 806	
Alte încasări	2 587 369	1 400 518
Alte plăti	131 254	165 789
Fluxul net de numerar din activitatea operațională (rd. 010 – rd. 020 – rd. 030 – rd. 040 – rd. 050 + rd. 060 – rd. 070)	(70 281)	108 283
Fluxuri de numerar din activitatea de investiții		
Încasări din vînzarea activelor imobilizate	241 045	
Dividende încasate	110 995	
Fluxul net de numerar din activitatea de investiții (rd. 090 – rd. 100 + rd. 110 + rd. 120 ± rd. 130)	352 040	–
Fluxuri de numerar din activitatea financiară		
Încasări sub formă de credite și împrumuturi		75 704
Plăti aferente rambursării creditelor și împrumuturilor	286 883	164 859
Fluxul net de numerar din activitatea financiară (rd. 150 – rd. 160 – rd. 170 + rd. 180 ± rd. 190)	(286 883)	(89 155)
Fluxul net de numerar total (± rd. 080 ± rd. 140 ± rd. 200)	(5 124)	19 128
Diferențe de curs valutar favorabile (nefavorabile)	27	(146)
Sold de numerar la începutul perioadei de gestiune	8 011	2 914
Sold de numerar la sfârșitul perioadei de gestiune (± rd. 210 ± rd. 220 + rd. 230)	2 914	21 896

III. Societatea de audit:

Denumirea completă a societății de audit, sediul și numărul de telefon al societății de audit, numele, prenumele și telefonul conducerii, data și numărul contractului de audit, seria, numărul și data eliberării licenței pentru desfășurarea activității de audit.

Firma de audit «Excontaudit», MD-2012, mun. Chișinău, str. Calea Ieșilor 47/2, ap. 153, conducător – Casap Raisa. Tel. (022)92-38-96, Contract nr. f/n din 01.02.2017, Licență seria A MMII 053884 din 12.01.2012, prelungită pînă la 11.01.2022.

IV. Raportul auditorului (după caz), cu indicarea datei întocmirii raportului auditorului/raportului de revizuire.

Raportul auditorului conform IFRS se întocmește anual pentru situațiile financiare la data 31 decembrie.

Adunarea Generală a acționarilor în ultimii 3 ani a adoptat următoarele decizii privind plata dividendelor:

Perioada	anul 2014	anul 2015	anul 2016
Dividendele anunțate	-	-	-
Dividendele plătite	-	-	-
Dividendele neachitate	-	-	-

c) descrierea oricăror activități ale entității de interes public de achiziționare/instrâinare a proprietății acțiuni sau de convertire, fractionare sau consolidare a valorilor mobiliare din emisiunile anterioare; nu a avut loc.

d) informații privind tranzacțiile importante cu acțiunile entității de interes public (cota cărora alcătuiește cel puțin 5% din acțiunile emise de către entitatea de interes public):

La data de 04.05.2017 și 24.05.2017 acționarul S.C. "Alexer Service" a cumpărat 59 566 acțiuni al SA "Tehnovin" (5,28%). Numărul total și cota valorilor mobiliare deținute de acționarul S.C. "Alexer Service" după tranzacție constituie 59 566 acțiuni (5,28%).

VI. Declarațiile persoanelor responsabile ale entității de interes public, conform pct. 16 subpct. 4) și pct. 20 subpct. 4) din Regulament.

Prin aplicarea semnăturilor la prezentul Raport semestrial, membru Consiliului Talavira Alina, Administrator Vîlcu Alexandru și contabilul-șef S.R.L. «Global Consul&LLC», în persoana administratorului Mihalas Constantin, confirm că, din punctul lor de vedere, situațiile financiare semestriale sunt întocmite conform legislației în vigoare și oferă o imagine corectă asupra elementelor patrimoniale, poziției financiare și performanței financiare ale entității, precum și confirm că, din punctul lor de vedere, raportul intermediar al conducerii prezintă corect evoluția și rezultatele activității entității.

VII. Informații privind evenimentele care influențează sau pot influența activitatea entității de interes public și/sau prețul valorilor mobiliare ale acesteia în conformitate cu cerințele prevăzute în Legea nr. 1134-XIII din 2 aprilie 1997 și Legea nr. 171 din 11 iulie 2012.

Denumirea evenimentului	Organul de conducere care a aprobat decizia respectivă	Data și sursa publicării
Convocarea adunării generale ordinare anuale din 22.05.2017	Președintele Consiliului Talavira Alina, Secretariatul Cinsiliului Obrejanu Vitalie, Membrul Consiliului: Vîlcu Maria, Galaeu Mukhammad, Vasilache Viorel.	Capital-Market 03.05.2017 situ-ul www.tehnovin.md
Rezultatele adunării generale ordinare anuale din 22.05.2017	Adunarea generală ordinară anuală din 22.05.2017	situ-ul www.tehnovin.md

La adunarea au fost adoptate următoarele hotărâri:

1. A convoca Adunarea generală ordinară anuală a acționarilor la data de 22 mai 2017 la ora 11:00 în incinta S.A. «TEHNOVIN» (mun. Chișinău, str-la Studentilor 2/4, clădire administrativă).
2. Aprobarea ordinii de zi a Adunării generale ordinare anuale a acționarilor S.A. «TEHNOVIN».
3. Aprobarea planul de acțiuni privind convocarea Adunării generale ordinare anuale a acționarilor S.A. «TEHNOVIN».
4. A lăsat act de datele raportului financiar al S.A. «TEHNOVIN».

VIII. Informații privind tranzacțiile importante (cota cărora alcătuiește cel puțin 5% din acțiunile emise de către entitatea de interes public) efectuate cu acțiunile entității de interes public.

Nu au avut loc evenimentele care influențează sau pot influența activitatea entității de interes public și/sau prețul valorilor mobiliare ale acesteia, în acest caz formularul nr. 3 nu se completează.

Data tranzacției	Tipul tranzacției	Acționarul care a transmis o cotă mai mare de 5%	Acționarul care a obținut o cotă mai mare de 5%	Cota acțiunilor în numărul total al acțiunilor emise
04.05.2017	vînzare/cumpărare	Sarmetal Prim SRL	S.C. "Alexer Service" SRL	0,44%
24.05.2017	vînzare/cumpărare	Sarmetal Prim SRL	S.C. "Alexer Service" SRL	4,84%

IX. Semnături

**Membrul Consiliului S.A. «Tehnovin»,
Administrator S.A. «Tehnovin»,
Contabil-șef S.A. «Tehnovin»,**

în persoana administratorului Iasir Axenia

Talavira Alina
Vîlcu Alexandru
S.R.L. «Roxicom»,

SA "Tehnovin"

**DECLARAȚII INTERMEDIARE ALE CONDUCERII
PENTRU PERIOADA 01.01.2017 – 30.06.2017**

Prezenta Declarație intermedieră a conducerii companiei SA "Tehnovin", IDNO 1003600067698, este întocmită în sensul cerințelor Regulamentului cu privire la dezvoltarea informației de către emitentii de valori mobiliare, aprobat prin Hotărârea CNPF nr. 7/11 din 12.02.2016, și se referă la perioada cuprinsă între 01.01.2017 și 30.06.2017.

**ASTFEL, ORGANUL EXECUTIVE AL SA "TEHNOVIN" ADDUCE LA CUNOȘTINȚĂ
CA ÎN PERIOADA VIZATĂ:**

1. Descrierea generală a evenimentelor și tranzacțiilor importante cu valori mobiliare ale entității de interes public desfășurate în perioada în cauză și impactul acestora asupra activității entității de interes public și a entităților pe care le controlează:
- La data de 04.05.2017 și la data de 24.05.2017, S.C. "Alexer Service" a cumpărat 59 566 acțiuni al SA "Tehnovin" (5,28%). Numărul total și cota valorilor mobiliare deținute de acționarul S.C. "Alexer Service" după tranzacție constituie 59 566 acțiuni (5,28%). Impactul acestei tranzacții asupra activității SA "Tehnovin" și a entităților pe care le controleză va fi favorabil pentru SA "Tehnovin" și nu reprezintă nici o pericol pentru activitatea întreprinderii.
2. Descrierea generală a poziției financiare și a performanței financiare a entității de interes public și a entităților pe care le controlează:
- Poziția financiară a companiei SA "Tehnovin" este stabilă, iar performanțele financiare – pozitive, înregistrând o evoluție calitativă a indicator normativi de activitate. Valoarea activelor nete, mărimea rezervelor tehnice, marja de solvabilitate și coeficientul de lichiditate corespund cerințelor legislației și actelor normative în vigoare. Activitatea companiei este desfășurată în corespondere cu Statutul societății, legislație în vigoare și hotărârile adunărilor generale a acționarilor.

Î.S. "Detașamentul de Pază Paramilitară"

INVITAȚIE

Î.S. "Detașamentul de Pază Paramilitară" organizează concurs de oferte cu privire la achiziția serviciilor de audit a situațiilor financiare pentru anul 2017, cu scopul identificării următoarelor aspecte: controlul evidenței economico-financiare a activității întreprinderii și controlul evidenței fiscale.

1. Termenul-limită de prezentare a ofertelor (data/ora): 26.12.2017, ora 10.00.
2. Numărul de telefon pentru date suplimentare: Dna Godiac Mariana, mob: 067429392; fax: (022) 29-24-74, e-mail: is.dpp@mail.md

Годовая отчетность «CITDP» I.P.

1. Отчетный период: 2016 год.
2. Полное и сокращенное наименование акционерного общества (эмитента): Centrul Internațional de Trening și Dezvoltare Profesională Institutia Privată // CITDP I.P.
3. Номер и дата государственной регистрации эмитента: 000087 от 16.12.2003.
4. Местонахождение общества, номера телефонов и факса для контактов: Chisinau, str. A. Diordita 5, of 203, tel. 509-637, fax. 509-639.
5. Основные виды деятельности: Тренинги и семинары в сфере менеджмента, психологии и лидерства.
6. Список должностных лиц эмитента: Каргер Галина – директор, Ротару Светлана – главный бухгалтер, Одесский Роман – коммерческий директор, Сафонова Александра – менеджер проекта, Дружинина Любовь – менеджер.
7. Список инсайдеров и аффилированных лиц эмитента и величина принадлежащих им долей в уставном капитале эмитента, согласно форме ЕМ-1 годовой отчетности эмитента:
8. Информация о ценных бумагах эмитента, зарегистрированных в Государственном реестре ценных бумаг, на последний день отчетного периода (31 декабря):
9. Уставный капитал эмитента на последний день отчетного периода:
10. Количество акционеров, зарегистрированных на последний день отчетного периода:
11. Список акционеров, которые на последний день отчетного периода владеют 5 и более процентов размещенных голосующих акций эмитента.
12. Список филиалов и представительств эмитента:
13. Информация о реорганизации эмитента и его аффилированных лицах:
14. Информация о регистраторе и аудиторе эмитента:
15. Информация о невыплаченных финансовых обязательствах: —.

16. Бухгалтерский баланс эмитента на конец отчетного периода:

Статьи баланса	На конец текущего отчетного периода, лей	На конец предыдущего отчетного периода, лей
АКТИВ		
1. Долгосрочные активы	540	1180
1.1 Нематериальные активы	28028	19059
1.2 Долгосрочные материальные активы	28568	20239
Итого по разделу 1		
2. Текущие активы		
2.1 Товарно-материальные запасы	28515	18694
2.2 Краткосрочная дебиторская задолженность	187496	132863
2.3 Краткосрочные инвестиции		
2.4 Денежные средства	288824	287972
2.5 Прочие текущие активы	2798	2798
Итого по разделу 2	507633	442328
Всего актив	536201	462567
ПАССИВ		
3. Собственный капитал		
Итого 3.1 Фонд ОС и НМА	28568	20239
Итого 3.2 Фонд самофинансирование	206318	116864
Поправки результатов предыдущих периодов		
Нераспределенная прибыль (непокрытый убыток) прошлых лет		
Чистая прибыль (убыток) отчетного периода		
Итого 3.4 Неосновной капитал		
Итого по разделу 3	234886	137103
4. Долгосрочные обязательства		
4.2 Долгосрочные начисленные обязательства	251568	241292
Итого по разделу 4	251568	241292
5. Краткосрочные обязательства		
5.3 Краткосрочные начисленные обязательства	49747	84172
Итого по разделу 5	49747	84172
Всего пассив	536201	462567

17. Информация о прибыли и убытках за отчетный период:

Показатели	Текущий отчетный период, лей	Предыдущий отчетный период, лей
1. Доход от продаж	52300	131385
2. Себестоимость продаж	9088	131385
3. Валовая прибыль (валовый убыток)	43212	0
4. Прочие операционные доходы		
5. Торговые расходы		
6. Общие и административные расходы		
7. Прочие операционные расходы	4586865	3711306
8. Результат от операционной деятельности: прибыль (убыток)	4586865	3711306
9. Результат от инвестиционной деятельности: прибыль (убыток)		
10. Результат от финансовой деятельности: прибыль (убыток)		
11. Результат от финансово-экономической деятельности: прибыль (убыток)		
12. Чрезвычайный результат: прибыль (убыток)		
13. Прибыль (убыток) отчетного периода до налогообложения		
14. Расходы (экономия) на подоходный налог		
15. Чистая прибыль (чистый убыток)	43212	0

18. Дополнительная информация о прибыли общества и его использовании: -

19. Лица, подписавшие бухгалтерский баланс:

Администратор эмитента

Главный бухгалтер

Каргер Галина

Годовая отчетность «SFE-NES» I.P.

- Отчетный период: 2016 год.
- Полное и сокращенное наименование акционерного общества (эмитента): Sperantele Familiei Evreiesti – NES Institutia Privata // SFE-NES I. P
- Номер и дата государственной регистрации эмитента: 000083 от 16.12.2003.
- Местонахождение, номера телефонов и факса для контактов: Chisinau, str. E. Doga 5, of 303, tel. 509-661, fax. 509-660.
- Основные виды деятельности: Организация Sperantele Familiei Evreiesti NES IP на территории РМ, благотворительная деятельность, которой направлена на комплексное исследование социальных проблем семей Еврейской Общины и способствующая их практическому решению, путем осуществления связей между Еврейскими семьями и различными еврейскими государственными и неправительственными организациями социальной направленности. Основные цели "SFE-NES" IP: содействие улучшению качества жизни еврейских семей, вовлечение еврейских семей в общинную жизнь, защита материнства и детства, защита гражданских прав всех членов еврейских семей, сохранение и развитие семейных еврейских традиций и ценностей, воспитание национального самосознания, увеличение значимости роли еврейской семьи в общине.
- Список должностных лиц эмитента: Левус Ольга – директор, Ротару Светлана – главный бухгалтер, Косяк Вероника – бухгалтер, Мечин Людмила – социальный ассистент, Мухина Наталья – социальный ассистент, Заславская Татьяна – оператор по вводу, проверке и обработке данных, Нямцу Полина – психопедагог, Матвеева Светлана – психопедагог, Нягу Валерий – водитель, Фридман Генриетта – менеджер (в прочих отраслях), Гриншпун Инна – менеджер (в прочих отраслях), Худис Александр – менеджер (в социально-бытовом обслуживании населения).
- Список инсайдеров и аффилированных лиц эмитента и величина принадлежащих им долей в уставном капитале эмитента, согласно форме ЕМ-1 годовой отчетности эмитента:
- Информация о ценных бумагах эмитента, зарегистрированных в Государственном реестре ценных бумаг, на последний день отчетного периода (31 декабря):
- Уставный капитал эмитента на последний день отчетного периода:
- Количество акционеров, зарегистрированных на последний день отчетного периода:
- Список акционеров, которые на последний день отчетного периода владеют 5 и более процентов размещенных голосующих акций эмитента:
- Список филиалов и представительств эмитента:
- Информация о реорганизации эмитента и его аффилированных лицах:
- Информация о регистраторе и аудиторе эмитента:
- Информация о невыплаченных финансовых обязательствах:
- Бухгалтерский баланс эмитента на конец отчетного периода:

BILANȚUL la 31 decembrie 2016

Nr. cpt.	ACTIV	Sold la	
		Începutul perioadei de gestiune	Sfîrșitul perioadei de gestiune
1.	Active imobilizate		
	Imobilizări necorporale	9932	4062
	Mijloace fixe	116698	124401
	Investiții financiare pe termen	176000	176000
	Alte active imobilizate	686	686
	Total active imobilizate (rd. 010 + rd. 020 + rd. 030 + rd. 040 + rd. 050 + rd. 060)	303316	305149
2.	Active circulante		
	Materiale	178858	72962
	Obiecte de mică valoare și scurtă durată	28578	25282
	Creație comercială și avansuri acordate	822393	577203
	Creație ale bugetului	51324	56371
	Numerar	209384	248890
	Alte active circulante	497	4685
	Total active circulante (rd. 080 + rd. 090 + rd. 100 + rd. 110 + rd. 120 + rd. 130 + rd. 140 + rd. 150 + rd. 160 + rd. 170)	1291034	985393
	Total active (rd. 070 + rd. 180)	1594350	1290542
	PASIV		
3.	Capital propriu		
	Excedent net (deficit net) al perioadei de gestiune		(1086)
	Fond de active imobilizate	126630	83487
	Fond de autofinanțare	316447	316447
	Total capital propriu (rd. 200 + rd. 210 + rd. 220 + rd. 230 + rd. 240 + rd. 250)	443077	398848
4.	Datorii pe termen lung		
	Finanțări și încasări cu destinație specială pe termen lung	1776	47158
	Total datorii pe termen lung (rd. 270 + rd. 280 + rd. 290)	1776	47158
5.	Datorii curente		
	Venituri anticipate curente	1149497	841826
	Alte datorii curente		2710
	Total datorii curente (rd. 310 + rd. 320 + rd. 330 + rd. 340 + rd. 350 + rd. 360 + rd. 370 + rd. 380)	1149497	844536
	Total pasive (rd. 260 + rd. 300 + rd. 390)	1594350	1290542

SITUATIA DE VENITURI SI CHELTUIELI de la 01.01.2016 pînă la 31.12.2016

Indicatori	Perioada de gestiune	
	precedentă	currentă
Venituri aferente mijloacelor cu destinație specială	5676677	5825016
Cheltuieli aferente mijloacelor cu destinație specială	5676677	5825016
Excedent (deficit) aferent mijloacelor cu destinație specială (rd.010 – rd.020)	0	0
Excedent (deficit) aferent altor activități (rd. 040 – rd. 050)	0	0
Venituri din activitatea economică		
Cheltuieli din activitatea economică	5607	1086
Rezultatul: profit (pierdere) din activitatea economică (rd.070 – rd.080)	(5607)	(1086)
Cheltuieli privind impozitul pe venit		
Excedent net (deficit net) al perioadei de gestiune (rd. 030 + rd. 060 + rd. 090 – rd. 100)	(5607)	(1086)

SITUAȚIA MODIFICĂRILOR SURSELOR DE FINANȚARE

de la 01.01.2016 pînă la 31.12.2016

Nr. d/o	Indicatori	Sold la începutul perioadei de gestiune	Majorări	Diminuări	Sold la sfîrșitul perioadei de gestiune
1	Mijloace cu destinație specială				
	Granturi	1776	5568688	5523306	47158
	Total mijloace cu destinație specială (rd.010 + rd.020 + rd.030 + rd.040 + rd.050)	1776	5568688	5523306	47158
2	Fonduri				
	Fondul de active imobilizate	126630		43143	83487
	Fondul de autofinanțare	316447			316447
	Total fonduri (rd.140+rd.150+rd.160+rd.170)	443077		43143	399934
3	Alte surse de finanțare				
	Total surse de finanțare (rd. 060+rd. 100+ rd. 130+rd. 180+rd. 190)	444853	5568688	5566449	447093

17. Лица, подписавшие бухгалтерский баланс:

Администратор эмитента

Леус Ольга
Romany Ceemlana

CA "DONARIS VIENNA INSURANCE GROUP" SA

DECLARAȚIA INTERMEDIARĂ A CONDUCERII COMPANIEI DE ASIGURĂRI DONARIS VIENNA INSURANCE GROUP SA PENTRU SEMESTRUL II AL ANULUI 2017

Prezența Declarație intermediară a conducerii Companiei de Asigurări "Donaris Vienna Insurance Group" SA, IDNO 1002600020908, este întocmită în sensul cerințelor Regulamentului cu privire la dezvăluirea informației de către emitenții de valori mobiliare, aprobat prin Hotărârea CNPF nr. 7/11 din 12.02.2016 și se referă la perioada cuprinsă între 01.07.2017 și data publicării acesteia.

Astfel, Organul Executiv al CA "Donaris Vienna Insurance Group" SA aduce la cunoștință că în perioada vizată:

Nu au avut loc evenimente și tranzacții importante, inclusiv cu valorile mobiliare emise de Companie și care ar avea impact asupra activității sale;

Pozitia financiară a Companiei este stabilă, iar performanțele financiare – pozitive, înregistrând o evoluție calitativă a indicatorilor normativi de activitate. Valoarea activelor nete, mărimea rezervelor tehnice, marja de solvabilitate și coeficientul de lichiditate corespund cerințelor legislației și actelor normative în vigoare emise de Autoritatea de Supraveghere. Activitatea Companiei este desfășurată în corespondere cu business – planul Companiei aprobat pentru exercițiul financiar 2017.

Organul Executiv CA "DONARIS VIENNA INSURANCE GROUP" SA

Внимание акционеров
S.A. "Inventie-MDV"

24 ноября 2017 г. по адресу м. Кишинев, ул. Андрей Дога, 2/1 состоялось внеочередное общее собрание акционеров S.A. "Inventie-MDV" с кворумом 100%, на котором

БЫЛИ ПРИНЯТЫ
СЛЕДУЮЩИЕ РЕШЕНИЯ:

- Не утвердить внесение изменений в Устав АО "Inventie-MDV" SA.
- Утвердить Устав S.A. "Inventie-MDV" в новой редакции и поручить исполнительному органу зарегистрировать устав в установленном порядке.

S.A. "Inventie-MDV".

Бюджет и план финансово-хозяйственной деятельности на 2018 год утвержден в установленном порядке. Акционарии могут ознакомиться с бюджетом и планом финансово-хозяйственной деятельности на 2018 год в ближайшие 15 рабочих дней с момента принятия решения о его утверждении.

Решения о бюджете и плане финансово-хозяйственной деятельности на 2018 год вступают в силу с 1 января 2018 года.

Следующее заседание общего собрания акционеров S.A. "Inventie-MDV" намечено на 2018 год.

Следующее заседание общего собрания акционеров S.A. "Inventie-MDV" намечено на 2018 год.

Следующее заседание общего собрания акционеров S.A. "Inventie-MDV" намечено на 2018 год.

Следующее заседание общего собрания акционеров S.A. "Inventie-MDV" намечено на 2018 год.

Следующее заседание общего собрания акционеров S.A. "Inventie-MDV" намечено на 2018 год.

Следующее заседание общего собрания акционеров S.A. "Inventie-MDV" намечено на 2018 год.

Следующее заседание общего собрания акционеров S.A. "Inventie-MDV" намечено на 2018 год.

Следующее заседание общего собрания акционеров S.A. "Inventie-MDV" намечено на 2018 год.

Следующее заседание общего собрания акционеров S.A. "Inventie-MDV" намечено на 2018 год.

Следующее заседание общего собрания акционеров S.A. "Inventie-MDV" намечено на 2018 год.

Следующее заседание общего собрания акционеров S.A. "Inventie-MDV" намечено на 2018 год.

Следующее заседание общего собрания акционеров S.A. "Inventie-MDV" намечено на 2018 год.

Следующее заседание общего собрания акционеров S.A. "Inventie-MDV" намечено на 2018 год.

Следующее заседание общего собрания акционеров S.A. "Inventie-MDV" намечено на 2018 год.

Следующее заседание общего собрания акционеров S.A. "Inventie-MDV" намечено на 2018 год.

Следующее заседание общего собрания акционеров S.A. "Inventie-MDV" намечено на 2018 год.

Следующее заседание общего собрания акционеров S.A. "Inventie-MDV" намечено на 2018 год.

Следующее заседание общего собрания акционеров S.A. "Inventie-MDV" намечено на 2018 год.

Следующее заседание общего собрания акционеров S.A. "Inventie-MDV" намечено на 2018 год.

Следующее заседание общего собрания акционеров S.A. "Inventie-MDV" намечено на 2018 год.

Следующее заседание общего собрания акционеров S.A. "Inventie-MDV" намечено на 2018 год.

Следующее заседание общего собрания акционер

CAPITAL

Двуязычное издание Национальной комиссии по финансовому рынку

Решения
Национальной комиссии
по финансовому рынку

2

Бюджет 2018:
Сюрпризы, которые
приготовил нам
Минфин

3

Обозреватель финансового рынка

Market

<http://www.capital.market.md> Nr.48 (720)
Среда, 29 ноября 2017 г.

Цена 7 леев

Банки отказываются
раздавать кредиты бизнесу
направо и налево

4

Павел Филип: Молдова поддерживает взаимоподключение транспортной инфраструктуры и упрощение торговли между странами региона

Об этом премьер-министр заявил, выступая в столице Грузии на форуме Tbilisi Belt and Road Forum 2017. Он отметил, что Молдова поддерживает развитие сотрудничества в рамках инициативы «Один пояс – один путь» и выступает за продвижение партнерства, которое позволит странам региона получить выгоды от экономической глобализации.

Также Павел Филип заявил, что форум в Тбилиси является важной платформой для обсуждения развития экономического сотрудничества, а также региональной и международной торговли. Премьер сказал, что есть множество инициатив, призванных обеспечить расширение сотрудничества между государствами, создание транспортных коридоров между ними, а также устранение бюрократических препятствий для развития торговли. Павел Филип назвал ключевым элементом устойчивого развития региона взаимоподключение транспортной инфраструктуры между нашими странами. «Таким образом, одной из основных наших задач остается инициатива «Один пояс – один путь», для реализации которой в Молдове принимаются конкретные меры по восстановлению ин-

фраструктуры, в том числе главных дорог страны», – отметил премьер. Он подчеркнул также, что Правительство Молдовы занимается также модернизацией и развитием экономики страны, используя успешный международный опыт в сфере привлечения инвестиций и продвижения отечественной продукции.

Павел Филип призвал бизнесменов инвестировать в Молдо-

ву, отметив, что в нашей стране предоставляется ряд льгот инвесторам, а также есть возможности для экспорта товаров, как на Запад, так и на Восток. Молдова подписала соглашения о свободной торговле с Евросоюзом, СНГ, Турцией и со странами – членами ГУАМ, СЕФТА, что предоставляет доступ к рынкам с 880 млн потребителей. Также глава правитель-

ства отметил, что молдавские власти поддерживают развитие электронной торговли, а национальные политики в этой области были приведены в соответствие с европейским законодательством.

В форуме Tbilisi Belt and Road Forum 2017 участвуют около 1000 представителей из более 50 стран и международных организаций.

InfoMarket

Вниманию компаний – субъектов публичного интереса!

Оператор Официального механизма накопления информации IS Capital Market сообщает, что механизм накопления информации функционирует по электронному адресу: <http://emitent-msi.market.md>.

Телефоны для справок:
022 221287, 022 229445

Подпишись!

Подпишись на газету
Capital Market в любом отделении
«Poșta Moldovei» страны или
у наших распространителей:

Moldpresa (022) 222221

Pressinform-Curier (022) 237187

Агентство «Ediții Periodice» (022) 233740

Курс валют
на 29.11.2017 г.

Валюта	Ставка	Курс
USD	1	17.4900
EUR	1	20.5096
UAH	1	0.6603
RON	1	4.4047
RUB	1	0.2942

CAPITAL Market

ВНИМАНИЮ АКЦИОНЕРНЫХ ОБЩЕСТВ!

Объявления и годовые отчеты эмитентов принимаются по адресу:

ziarulcm@gmail.com
тел.: 022 22-12-87;
факс: 022 22-05-03

Объявление

Редакция газеты Capital Market проводит тендер на предоставление типографских услуг. Заявки от типографий принимаются до 14 декабря 2017 г.

Контактный телефон:
022 22 77 58

Объявление

Редакция газеты Capital Market проводит тендер по отбору аудиторской компании для проведения аудита издания. Заявки принимаются с 15 по 14 декабря 2017 г.

Контактный телефон:
022 22 77 58

Решения Национальной комиссии по финансовому рынку

В ходе очередного заседания Административного совета Национальной комиссии по финансовому рынку, состоявшегося 27 ноября 2017 года, был принят ряд решений.

Учитывая, что некоторые страховые и/или перестраховочные брокеры не привели в соответствие уставные капиталы, Административный совет НКФР принял решение отозвать лицензии на право осуществления посреднической деятельности в сфере страхования и/или перестрахования у SOCIÉTÉ DE COURTAGE SRL, PARTENER-BROKER SRL, BIRMAN GRUP SRL, GAMA PERFECT ASIG SRL, EXCLUSIV BROKER SRL и REGALASIG SRL, предписав должностным лицам указанных посредников представить в НКФР отзованные лицензии в течение 10 рабочих дней и оплатить долги перед страховщиками, образованные из сумм, полученных как страховые премии, в течение 15 рабочих дней.

Административный совет повторно предписал должностным лицам BAR AMP BROKER SRL в течение 45 рабочих дней представить НКФР необходимые документы в целях соответствия уставного капитала требованиям законодательства, предупредив указанного брокера о возможности отзыва лицензии в случае несоблюдения принятого предписания.

В контексте прежнего решения Административный совет НКФР приостановил банковские операции на текущих и депозитных счетах указанных брокеров до полной оплаты долгов перед страховщиками, за исключением операций пополнения указанных счетов, отчислений в национальный публичный бюджет, обязав должностных лиц указанных брокеров осуществлять операции по снятию денежных средств с предварительного согласия Национальной комиссии по финансовому рынку. Принято решение сообщить об этом Государственной налоговой службе и коммерческим банкам.

Рассмотрев представленное заявление, Административный совет НКФР принял решение одобрить государственную регистрацию изменений, внесенных в данные Страховой компании GRAWE CARAT ASIGURĂRI SA в Государственном реестре юридических лиц, в связи с исключением члена правления компании.

Рассмотрев представленное заявление, Административный совет НКФР принял решение пе-

реоформить лицензию CA ASTERRA GRUP SA, выданную на право осуществления деятельности в сфере страхования (общее страхование), путем замены приложения к лицензии с включением адресов, по которым осуществляется лицензируемая деятельность.

Кроме того, в Государственном реестре ценных бумаг были зарегистрированы:

- акции, размещенные при учреждении Акционерного общества GOLDEN CHARTER, на сумму 20000 леев в количестве 200 простых именных акций номинальной стоимостью 100 леев, за счет денежных средств;

- исключение и аннулирование ценных бумаг, выпущенных ранее Торговым обществом PRINCIPAL-E SA, в количестве 844572 простых именных акций, в результате ликвидации.

Руководствуясь положениями действующего законодательства и принимая во внимание представленное заявление, Административный совет НКФР принял решение разрешить реорганизацию Акционерного общества ARMO-BETON путем преобразования в общество с ограниченной ответственностью.

В целях обеспечения целостности активов, находящихся в доверительном управлении, и до полного выполнения мер по ликвидации вида профессиональной деятельности на рынке ценных бумаг по трастовому управлению инвестициями, принято решение выдать CF BV FIDUCIAR INVEST SA и CF ECON-RENAŞTERE SA предварительное согласие на приобретение государственных ценных бумаг при обязательном соблюдении некоторых предварительных условий.

В результате поступившего обращения, Административный совет НКФР принял решение допустить к торгам на регулируемом рынке ценные бумаги, выпущенные Акционерным обществом KILIM, сделки могут состояться только после раскрытия информации согласно Положению о раскрытии информации эмитентами ценных бумаг, утвержденному Постановлением НКФР №7/11 от 12.02.2016.

В целях обеспечения благоприятных условий для поддержания и продвижения равенства, эффективности, прозрачности и порядка на рынке капитала, Административный совет НКФР принял решение утвердить новую Методологию расчета биржевого индекса НКФР (отменив Постановление Национальной комиссии по ценным бумагам №71/5 от 28.12.2006).

Подготовил Б. Ерушевски

НКФР получит дополнительные инструменты для ограничения прав акционеров, совершающих незаконные или концентрированные сделки на страховом рынке

Это предусматривают поправки в Закон о страховании, которые Парламент Молдовы принял во втором чтении. В частности, изменения дополняют закон рядом положений, которые детально описывают процедуру осуществления права голоса акционеров, получивших право собственности или управления существенной долей участия в уставном капитале страховщика (перестраховщика) без уведомления регулятора рынка.

Оговорено, что акции, по которым осуществление права голоса приостановлено, не принимаются во внимание при принятии решений по вопросам, включенными в повестку дня общего собрания акционеров, а также не принимаются в расчет при установлении кворума и результатов голосования, соответственно, не будут содержаться в представленных на собрании голосах.

Вносимые в закон поправки касаются сроков и процедуры приостановления сделок, установления требований по продаже акций, приобретенных без уведомления регулятора, аннулирования акций и выпуска новых акций, установления цены новой эмиссии и т. д.

Изменения также регламентируют право НКФР управлять ситуациями концентрированных сделок и применять ряд ограничений и процедур в случаях совершения сделок с акциями страховых компаний без ведома регулятора.

Как отметил ранее зампредседателя НКФР Юрий Филип, учитывая, что эти процедуры могут затянуться, в законопроекте предусмотрено, что регулятор может взять на себя управление приостановленными и вновь выпущенными акциями или делегировать управление выбранному в ходе конкурса инвестиционному обществу.

Ежемесячный размер вознаграждения уполномоченного инвестиционного общества или органа надзора устанавливается органом надзора в пределах 5 средних зарплат в секторе страхования на основании данных Национального бюро статистики.

Оговорено, что лица, совершившие незаконные или концентрированные сделки, не смогут владеть, прямо или косвенно, новыми акциями в уставном капитале страховщика (перестраховщика) и в уставном капитале других страховщиков (перестраховщиков).

Как сообщил ранее председатель Национальной комиссии по финансовому рынку Валерий Кицан, поправки в Закон о страховании были разработаны с учетом развития небанковского финансового рынка и сегмента страхования, в частности и для консолидации потенциала НКФР в предотвращении возникновения и управления рисками незаконных сделок. Поправки позволят НКФР предпринимать антикризисные меры, вводя специальный режим управления в компаниях, с акциями которых совершены концентрированные сделки, и применяя процедуры отчуждения и продажи акций, приобретенных с нарушениями установленных процедур.

Национальная компания медстрахования обязана будет публиковать данные по контрактам на предоставление медуслуг в течение 5 дней после их заключения

Это предусматривают соответствующие поправки в Закон об обязательном медицинском страховании, которые Парламент принял во втором чтении с целью обеспечения прозрачности в процессе принятия решений.

Согласно изменениям, Национальная компания медстрахования должна будет публиковать на своем сайте в течение пяти дней со дня заключения договора о предоставлении медицинской помощи информацию о номере договора, дате его заключения с поставщиком медуслуг, спектре и вид договорных медуслуг, а также объем и способ начисления финансовых средств за договорные медуслуги. Аналогичную информацию обязаны будут публиковать и поставщики медуслуг.

InfoMarket

Парламент принял законодательную базу для ликвидации 320 предприятий

Парламент принял закон о государственных и муниципальных предприятиях, посредством которого будет ликвидировано порядка 320 подобных предприятий.

Как передает «ИНФОТАГ», в пояснительной записке к закону сказано, что предприятия, которые подлежат ликвидации, «уже несколько лет неактивны, не управляются учредителем и в большинстве случаев не владеют имуществом».

Закон создает базу для ликвидации государственных и муниципальных предприятий, а также регламентирует правила их основания, регистрации, финансирования и использования переданного им имущества. Чтобы препятствовать отчуждению социально значимого имущества (детские сады, лагеря отдыха и др.), законом устанавливается для него особый юридический статус. Также основателем государственных предприятий будет только Агентство публичной собственности.

Для повышения эффективности полномочия административного совета предприятия увеличены. Документом устанавливается фиксированная минимальная предельная ставка в 5 тыс. леев для уставного капитала предприятий. Также учредитель будет утверждать приобретение товаров, стоимость которых превышает 25% от активов-нетто или суммы в 400 тыс. леев.

ИНФОТАГ

Правительство Молдовы снизило прогноз роста ВВП на 2017 г. с 4,5 до 3,5%, а прогноз среднегодовой инфляции повысило с 5,5 до 6,5%, а инфляции на конец 2017 г. – с 6,5 до 7%

Это следует из опубликованного нового прогноза макроэкономических показателей, разработанного Министерством экономики и инфраструктуры и согласованного с экспертами МВФ. Ожидается, что в номинальном выражении ВВП Молдовы в этом году составит 148,7 млрд леев. Прогноз среднегодовой инфляции на этот год был повышен с 5,5 до 6,5%, а инфляции на конец 2017 г. – с 6,5 до 7%.

Ведомство пересмотрело также прогноз и по другим важным показателям. В частности, ожидается, что среднегодовой курс лея к доллару в 2017 г. составит 18,56 лея за \$1, а не 20 леев за \$1, а на конец 2017 г. обменный курс составит 17,7 лея за \$1, а не 20,1 лея за \$1, как указывалось в предыдущем прогнозе, сделанном в начале года.

В то же время, если ранее Минэкономики прогнозировало рост молдавского экспорта в этом году на 10% – до \$2,25 млрд, то сейчас ожидает увеличения этого показателя на 15% – до \$2,35 млрд.

Кроме того, повышен прогноз роста импорта. Вместо ожидавшегося в начале года роста этого показателя по итогам 2017 г. на 8% – до \$4,35 млрд, прогнозируется повышение импорта на 19% – до \$4,8 млрд.

Минэкономики и инфраструктуры

ожидает также рост производства промпродукции на 1% – до 48,6 млрд леев, вместо прогнозируемого ранее роста на 6% – до 50,8 млрд леев.

Прогноз производства сельхозпродукции был также уменьшен: если ранее ожидалось повышение показателя на 4% – до 34,9 млрд леев, то сейчас прогнозируется рост на 3,5% – до 31,9 млрд леев.

Минэкономики и инфраструктуры отмечает, что прогноз макроэкономических показателей на этот год был пересмотрен с учетом эволюции мировой экономики и экономики стран – крупнейших торговых партнеров Молдовы, прежде всего с учетом оживления экономики в России и Украине, восстановления экономики в странах ЕС.

Изменение ситуации на глобальном уровне привело к активизации деловой активности, росту потреб-

ления населения, что оказало влияние на реальный сектор и импорт. Меры по поддержке сельхозпроизводителей и привлечению инвестиций в этот сектор позволяют ожидать роста объема сельхозпроизводства на 3,5%.

Прогноз по экспорту был повышен с учетом увеличения спроса на молдавскую продукцию за рубежом, особенно в Румынии и России, роста цен на мировом рынке на сельхозпродукцию и продовольственные товары.

Прогноз среднегодовой инфляции в 2017 г. был повышен до 6,5%, с учетом роста внутреннего спроса, повышения тарифов на регулируемые административные услуги (здравоохранение, электроэнергия, центральное отопление, вода и т. д.), а также результатов денежно-кредитной политики, проводимой НБМ в 2017 г.

В то же время отмеченное в этом году укрепление лея к доллару было обусловлено ростом импорта и денежных переводов от трудовых мигрантов, колебаниями курса доллара на международных валютных рынках.

InfoMarket

Бюджет 2018: Сюрпризы, которые приготовил нам Минфин

Законопроект о государственном бюджете на 2018 год утвержден Правительством и передан на утверждение в Парламент. Документ получил одобрение Кабинета министров вскоре после завершения миссии Международного валютного фонда. Деликатные показатели, особенно в сфере социальных расходов, согласованы с внешними кредиторами. Законодатели, как и многие эксперты, упрекнут Министерство финансов за то, что документ не был вынесен на общественное обсуждение в надлежащей мере, хотя на сайте Правительства документ был размещен за несколько часов до заседания.

Проект Закона о госбюджете на 2018 год основан на экономическом росте в 3 процента, хотя сначала прогнозировался рост в 3,5 процента, но после обсуждений с экспертами МВФ прогноз был изменен. При разработке основного финансового закона учитывалась среднегодовая инфляция в 4,3 процента, обменный курс в 17,68 лея за доллар США, рост экспорта на 8 процентов и рост импорта на 6 процентов.

«Мы осторожны, и я думаю, что наш потенциал намного выше, если учитывать то, что произошло в этом году. Реальность оказалась более позитивная и оптимистичная, чем наши прогнозы», – сказал премьер Павел Филип.

Похоже, впервые власти ведут себя так осторожно в оценках. Речь идет, вероятно, даже о недооценке. «Существует большой потенциал экономического роста», – заявил министр финансов Октавиан Армашу. По его словам, «основным вызовом на 2018 год и в среднесрочной перспективе является дальнейшее внедрение структурных реформ, укрепление публичных финансов и финансовой стабильности как главного условия для достижения бюджетно-налоговой устойчивости при помощи поддержания дефицита национального публичного бюджета в разумных пределах, избегая рисков, связанных с внешними и внутренними шоками, а также зависимости от внешней финансовой помощи».

ОСНОВНЫЕ ПОКАЗАТЕЛИ

Правительство Молдовы одобрило проект Закона о госбюджете на 2018 г. с дефицитом в 4,7 млрд леев (2,9% от прогнозируемого ВВП). Как сообщил министр финансов Октавиан Армашу, впервые бюджет страны был разработан на основе нового бюджетно-налогового правила, согласно которому предельный размер годового дефицита национального публичного бюджета, за исключением грантов, с 2018 г. не должен превышать 2,5% от ВВП, а превышение этого уровня допускается при наличии реальных источников финансирования инвестиционных проектов за счет внешних источников и способности их освоения.

Проект госбюджета на 2018 г. был разработан с учетом прогнозируемого на следующий год экономического роста на 3%, увеличения экспорта на 8% и повышения импорта на 6%. Премьер Павел Филип и министр финансов Октавиан Армашу подчеркнули, что прогнозы макроэкономических по-

казателей на следующий год были согласованы с МВФ, но потенциал экономического роста в Молдове в 2018 г. больше, и в реальности рост ВВП может оказаться выше прогноза. Как отметил Октавиан Армашу, согласно документу, доходы госбюджета в 2018 г. составят 36 млрд 618,5 млн леев, что на 2,85 млрд леев (8,4%) больше, по сравнению со скорректированными показателями госбюджета на 2017 г.

Увеличение доходов будет обусловлено в основном ростом налогов и пошлин и грантовых поступлений. В частности, ожидается, что поступления от налогов и пошлин вырастут на 1,27 млрд леев (+4,1%) и составят 32,07 млрд леев. В то же время поступления грантов ожидают на уровне 2,83 млрд леев, что на 1,65 млрд леев (в 2,4 раза) больше уточненных показателей на 2017 г. Ожидается, что расходы госбюджета в 2018 г. составят 41 млрд 332,4 млн леев и увеличатся более чем на 3,5 млрд леев (+9,4%), по сравнению с 2017 г. Расходы вырастут на фоне запланированного увеличения зарплат, повышения уровня пенсий, реализации других мер в области социальной защиты и образования. Октавиан Армашу отметил, что, в частности, практически весь запланированный рост расходов в 2018 г. будет направлен на три стратегических направления: инвестиции, социальные программы, увеличение зарплат учителям и другим бюджетникам, другие социальные меры. В частности, расходы на инвестиционные проекты, финансируемые из внешних источников, запланированы на уровне 4,3 млрд леев, что на 2,1 млрд леев больше, чем в этом году. При этом главными инвестиционными проектами станут проекты по ремонту дорог, на что будет выделено 2,4 млрд леев. Также на строительство современного пенитенциарного учреждения предусмотрено 133 млн леев, на проект повышения конкурентоспособности сельского хозяйства – 110 млн леев, на приобретение новых машин скорой помощи – 263 млн леев.

Кроме того, в 2018 году предусмотрено финансирование в виде займа от Международного валютного фонда на сумму 26,6 миллиона долларов. В целом в следующем году планируется реализовать 54 проекта, финансируемых из внешних источников. В области социальности предусмотрена индексация и валоризация пенсий. Еще одним важным моментом является повышение фондов оплаты труда в публичном секторе. Зарплаты повысят прежде всего учителям и другим бюджетникам, чей труд оплачивается по единой тарифной ставке. В сфере образования расходы на питание детей будут увеличены на 60,4 млн леев, на повышение стипендий предусмотрено 15,9 млн леев. Дефицит госбюджета в 2018 г., оцениваемый в 4,7

А КРЕДИТОРЫ КТО?

В 2018 году кредиторами Правительства станут Всемирный банк через Международное агентство по развитию и Международный банк по развитию и реконструкции – сумма займов составит 111,5 млн долларов США, что составляет около четверти всех внешних государственных займов. 41,1 процента займов Всемирного банка будут направлены на реализацию проектов, осуществляемых за внешние средства, а 58,9 процента – при поддержке бюджета. Всемирный банк окажет финансово-техническую помощь политике развития, реформе образования, модернизации сектора здравоохранения, повышению конкурентоспособности и реформе сектора социального страхования.

Министерство финансов ожидает от Европейской комиссии макрофинансовой помощи на сумму 70,62 миллиона долларов, от Европейского инвестиционного банка финансирование на сумму 111,0 миллионов долларов, Европейского банка реконструкции и развития – 83,4 миллиона долларов, Банка по развитию Совета Европы – 25,2 миллиона долларов.

Кроме того, в 2018 году предусмотрено финансирование в виде займа от Международного валютного фонда на сумму 26,6 миллиона долларов.

Сальдо государственного долга по состоянию на 31 декабря 2018 года не превысит 61,7 миллиарда леев, увеличившись на 4,36 миллиарда леев против показателя на 31 декабря 2017 года. Доля государственного долга в ВВП в конце будущего года составит 38,6 процента, что примерно равно уровню, запланированному на этот год. Согласно проекту Закона о бюджете, в конце 2018 года внутренний государственный долг не превысит 23,8 миллиарда леев, внешний – 37,8 миллиарда леев (2115,6 миллиона долларов).

На 2019 год сальдо государственного долга увеличится на 11,1 процента, а в 2020 году – на 11,6 процента и составит 76 миллиардов 483,2 миллиона леев или 40,2 процента от ВВП.

Влад БЕРКУ

ТЕЛЕФОН ДОВЕРИЯ

Телефон доверия был создан в целях более эффективного сотрудничества с гражданским обществом по предупреждению нарушений и служебных злоупотреблений, уже допущенных или допускаемых сотрудниками Национальной комиссии по финансовому рынку, а также профучастниками, работающими на рынке ценных бумаг, страхования, микрокредитования и коллективных инвестиций.

Телефон доверия: (+373 22) 859-405.
E-mail: info@cnpf.md

Banca Transilvania покупает 39,2% акций Victoriabank по 78,21 лея за акцию, с мультипликатором капитала 0,75

Banca Transilvania (BT), второй по величине банк Румынии, акционерами которого являются ЕБРР и Международная финансовая корпорация (IFC), выставил на регулируемом рынке Молдовы тендерное предложение на покупку единственным пакетом 39,2% акций в третьем по величине банке Молдовы – Victoriabank.

Как передает агентство «ИНФОТАГ», в тендерном предложении цена покупки одной акции номиналом 10 леев составляет 78,21 лея. Сделка по такой цене будет означать, что инвестор приобрел акции первого частного банка Молдовы с мультипликатором капитала 0,75.

Ранее BT обратился в Национальный банк Молдовы за разрешением на покупку 100% акций Victoriabank. В понимании экспертов и аналитиков это означает, что впоследствии румынский BT может сделать тендерное предложение на выкуп остальных акций.

«Не исключено, что мажоритарные акционеры могут создать «акционерный пул», объединив для продажи BT свои акции по заранее согласованной и оговоренной с покупателем цене», – сказал собеседник агентства – профессиональный участник рынка капитала.

Крупными акционерами Victoriabank являются ЕБРР (27,5%), а также его учредители и руководители – первый председатель правления банка Виктор Цуркан (10,45%) и его заместитель Галина Пройдисвет, которая вместе с родственниками владеет около 15%.

В обращении Victoriabank находится 25 000 091 акция номиналом 10 леев. Его уставный капитал равен 250 000 910 леев, а акционерный капитал – 2 575 694 789 леев. Балансовая стоимость одной акции банка составляет 103 лея.

Заявленная BT цена покупки акций Victoriabank в 78,21 лея за акцию означает, что его бумаги оценены дороже, чем акции крупнейшего банка страны – Moldova Agroindbank, 41,09% которого выставлены на бирже по цене чуть более 1 тыс. леев за акцию номиналом 200 леев. С учетом акционерного капитала Agroindbank, его балансовая стоимость акций составляет 3 563 лея, тогда как пакет выставлен на продажу с мультипликатором капитала всего 0,29.

ИНФОТАГ

Правительство утвердило проект Закона о государственном бюджете соцстрахования на 2018 г. с доходами и расходами на уровне 19 млрд 247,5 млн леев

Как ожидается, при этом общий объем доходов и расходов бюджета социального страхования увеличится на 1 млрд 733,8 млн леев (+9,9%) по сравнению с доходами и расходами, утвержденными на 2017 г. Их доля в ВВП повысится с 11,8 до 12%.

В структуре доходов собственные средства государственного социального страхования составят 65,2%, а трансферты из госбюджета (на финансирование некоторых видов социальной помощи и покрытие дефицита бюджета государственного социального страхования) – 34,8%.

Размер взноса на государственное социальное страхование будет сохранен на уровне 29%, при этом 23% платят работодатель, 6% – работник.

Также не изменится тариф взноса на государственное социальное страхование в размере 22% от фонда заработной платы лиц, работающих по индивидуальному трудовому договору в сфере сельского хозяйства, где 6% будет субсидироваться за счет госбюджета.

Останется прежним расчет взносов работодателя на государственное социальное страхование сотрудников гражданской авиации, чья работа подпадает под особые условия в соответствии с тарифом 33% и т. д.

Планируется, что трансферты из национального публичного бюджета в бюджет обязательного соцстрахования составят в 2018 г. около 6 млрд 693,5 млн леев, что на 588,3 млн леев (9,6%) больше утвержденного показателя на 2017 г.

InfoMarket

CAPITAL Market

Периодическое издание НКФР

Индекс подписки:

Moldpres: 67770. Poșta Moldovei: PM21700

Издатель: CAPITAL MARKET I.S.

Регистрационный №:

1003600114204, 27 октября 2003 года

Учредитель: Национальная Комиссия

по финансовому рынку

Административный совет:

Председатель: Нина ДОСКА,

Елена ВАСИЛАКЕ, Михай ДОРУК,

Зоя ТУЛБУРЕ, Виктор МАРТЫНЕНКО.

Главный редактор:

Геннадий ТУДОРЯНУ

Тел.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58

Факс: /373 22/ 22-05-03

Адрес: ул. Василе Александри, 115. (угол бул. Штефан чел Маре)

Cod IBAN: MD69VI000022249111050MDL

BC "Victoriabank", SA, fil.11, Chișinău, BIC VICBMD2X883.

В номере использованы материалы информационных агентств "Moldpres" и "InfoMarket".

Статьи, помеченные знаком №, публикуются на правах рекламы.

Каждый материал, опубликованный на страницах "Capital Market", отражает точку зрения его автора, которая может не совпадать с точкой зрения редакции. Перепечатка текстов и фотоснимков разрешается только с письменного согласия издания.

Отпечатано в типографии "Edit Tipar Grup" SRL

Банки отказываются раздавать кредиты бизнесу направо и налево

Спрос экономики на банковские кредиты падает. По информации Национального банка Молдовы, сальдо кредитов в национальной валюте снизилось на 767,4 млн леев (2,0 процента) и кредитов в иностранной валюте – на 441,7 млн леев (2,0 процента).

Банковский кризис в 2014 году и ужесточение политики банковского надзора Нацбанком привели к сильному сокращению общего объема кредитов, предложенных банковским сектором национальной экономике. В 2013 году совокупный объем кредитов, выданных банковским сектором, составил 42,2 миллиарда леев, что стало историческим максимумом.

Глава Национального банка Молдовы Серджиу Чокля сообщил, что банки располагают ликвидностью на сумму свыше 7 миллиардов леев, на которые могут выдаваться кредиты для экономики.

Экономисты считают, что местный бизнес испытывает нехватку капитализации и обращается к банкам как к источникам капитала, а банки не могут играть роль насоса на фоне высоких рисков.

С другой стороны, бизнес считает, что банки придерживаются к бизнес-моделям клиентов. Более того, требуют больше доказательных документов, что затягивает процесс выдачи кредита.

НЕБАНКОВСКИЙ СЕКТОР ЗАНИМАЕТ МЕСТО БАНКОВ В СФЕРЕ КРЕДИТОВ

Экономист IDIS Viitorul Вячеслав Ионицэ сообщил, что в этом году совокупный объем займов, выданных банковским сектором, составит всего 34,2 миллиарда леев, то есть на 8 миллиардов меньше. «Можем констатировать, что сокращение совокупного объема кредитов состоялось в период с 2014 по 2017 годы. 2017 год стал годом стабилизации, но рост объема кредитов зафиксирован не был, – сказал Ионицэ. – На этом фоне мы наблюдаем значительный рост объема кредитования экономики со стороны небанковского сектора, который в этом году достигнет 6,7 миллиарда леев, увеличившись на 3,4 миллиарда леев по сравнению с 2013 годом».

В результате в 2017 году будет зарегистрирован легкий рост на 0,6 миллиарда леев общего объема кредитов для экономики, но этот рост впервые обусловлен не банковским сектором, а усилиями небанковского сектора.

«Если рассматривать в соотношении с ВВП, то можно заметить сокращение кредитования экономики со стороны банковского сектора в период с 2013 по 2017 годы с 42 до 23,9% в ВВП. Валовой внутренний продукт частично былдержан за счет роста кредитов со стороны небанковского сектора с 3,3% в ВВП в 2013 году до 4,7% – в 2017 году. Сокращение банковских кредитов обусловлено двумя причинами: во-первых, падением спроса со стороны хозяйствующих субъектов. Жесткая политика НБМ привела к тому, что хозяйствующие субъекты, три-четыре

года назад получавшие кредиты в банках, сейчас рассматриваются как сомнительные дебиторы. В свою очередь, эти компании начали искать альтернативные источники финансирования и нашли их в небанковском секторе. Мы наблюдаем такую ситуацию, когда клиенты переходят от банков к небанковскому сектору. Это может означать реструктуризацию финансового рынка, когда коммерческие банки сосредоточат свои усилия на крупных клиентах и проектах, а небанковский – на более мелких клиентах, что повысит качество кредитования. Коммерческие банки предпочтут выдавать два-три кредита в 100-200 миллионов леев компаниям по микрокредитованию вместо сотни микрокредитов сотне экономических агентам», – считает экономист.

АКТИВЫ БАНКОВ РАСТУТ, КРЕДИТЫ ПАДАЮТ

По данным НБМ, общие активы составили 77,5 миллиарда леев, увеличившись за 9 месяцев 2017 года на 6,5% (4,7 миллиарда леев), в основном за счет роста ликвидных активов.

По состоянию на 30.09.2017 валовой кредитный портфель составил 43,6% от общего объема активов или 33,8 миллиарда леев, снизившись в течение 9 месяцев 2017 г. на 2,6% (919,4 млн леев), в том числе в III квартале – на 374,7 млн леев или 1,1%.

Остальные активы, которые составили 43,1%, поддерживаются банками на счетах, открытых в Национальном банке, в других банках, в денежной наличности и т. д.

За 9 месяцев 2017 г. доля неблагоприятных кредитов (субстандарт, сомнительные и безнадежные) в общем объеме кредитов увеличилась, по сравнению с концом 2016 года, на 1,0 процентный пункт, составив 17,4% на 30.09.2017, в результате переклассификации кредитов в неблагоприятные категории риска вследствие проверок НБМ.

Данный показатель варьирует от одного банка к другому, самый высокий уровень составил 33,7%.

По сравнению с 30.06.2017, доля неблагоприятных кредитов в общем объеме кредитов незначительно снизилась.

Позитивная динамика в III квартале 2017 г. обусловлена мерами, предпринятыми банками в целях снижения неблагоприятных кредитов в соответствии с рекомендациями Национального банка Молдовы по постоянному отслеживанию качества кредитов, продвижению хорошего управления и укреплению внутренних стратегий по кредитному риску.

В течение 9 месяцев 2017 г. в

банковском секторе продолжилась

тенденция роста сальдо депозитов.

Согласно пруденциальным

отчетам, оно увеличилось на 6,1%

в отчетный период, составив 58,2

процентных расходов (по депозитам) на 39,1% и увеличением непроцентных доходов на 4,6% (в большей степени от сборов и комиссационных – на 11,0%). Значительную долю в непроцентных доходах составили доходы от сборов и комиссационных – 61,1%.

Чистый доход от сборов и комиссационных составил 777,2 млн леев, увеличившись на 7,9% в течение периода 30.09.2016 – 30.09.2017.

Доходы от процентов составили 3,6 миллиарда леев, что на 1,24 миллиарда леев ниже соответствующего периода предыдущего года, которые, в свою очередь, в значительной степени были обусловлены получением доходов от кредитной деятельности (2,9 миллиарда леев).

Рентабельность активов и рентабельность капитала на 30.09.2017 составили 2,4 и соответственно 14,3% (увеличившись на 0,6 и соответственно 3,2 п. п.).

Виктор УРСУ

Молдова может получить до 2020 г. от Евросоюза финансовую помощь в размере от 610 млн до 740 млн евро

Об этом заявил глава Делегации Евросоюза в Молдове Петер Михалко, выступая в эфире одного из частных телеканалов. Он отметил, что точный объем выделяемых Евросоюзом средств зависит от способности Молдовы абсорбировать эти ресурсы.

Глава Делегации ЕС в Молдове напомнил, что Евросоюз является главным торговым партнером и крупнейшим инвестором в Молдове.

Как отмечается в материалах ЕС к саммиту «Восточного партнерства», прошедшему недавно в Брюсселе, в 2016 г. на долю ЕС пришлось 66% всего экспорта Молдовы и 55% всей торговли. В 2016 г. импорт ЕС из Молдовы вырос на 7,7% по сравнению с 2015 г. Таким образом, с 2014 г., когда вступили в силу Соглашение об ассоциации и решение о создании углубленной и всеобъемлющей зоны свободной торговли (DCFTA), импорт ЕС из Молдовы в целом увеличился на 13,5%.

Соглашение о свободной торговле с ЕС совместимо со всеми другими соглашениями о зонах свободной торговли, которые подписала Молдова. Внутренние реформы, например, приведение стандартов в соответствие с нормами ЕС, откроют дополнительные возможности для торговли с ЕС. Евросоюз также облегчает доступ к финансам для малых и средних предприятий Молдовы. ЕС активно поддерживает увеличение и создание новых рабочих мест в Молдове.

В целом, по оценкам ЕС, его проекты сотрудничества помогли 5 тыс. предприятий в Молдове и обеспечили новые рабочие места. При поддержке ЕС в стране было создано 10 бизнес-инкубаторов. Системы отопления с помощью биомассы были установлены в 225 школах, детсадах, общественных центрах и сельских домах культуры. Это позволило снизить цены на отопление и диверсифицировать источники энергии в стране. 47 из этих объектов также были оснащены солнечными системами для нагрева воды.

Было открыто 35 новых предприятий по производству биомассы и создано более 400 новых рабочих мест.

Новые системы питьевого водоснабжения были установлены при поддержке ЕС в Ниспоренах, а также в селах Варзарешты и Грозешты. В результате примерно 15,7 тыс. человек теперь могут пользоваться безопасной для питья водой.

В Кишиневе и Бельцах при поддержке ЕС улучшен общественный транспорт, пассажиры теперь возят новые троллейбусы.

ЕС также будет финансово поддерживать объединение электрических энергосистем между Молдовой и ЕС. Этот проект будет направлен на повышение энергетической безопасности Молдовы и развитие конкуренции на молдавском энергетическом рынке.

Министерство экономики и инфраструктуры заинтересовано в создании национальной сети центров передового опыта в области ИКТ

Как сообщили в ведомстве, об этом глава министерства Октавиан Калмык заявил на встрече с представителями ряда структур из этой области, частного сектора, а также с партнерами по развитию. Он отметил, что развитие сектора информационных технологий (ИТ) является одним из приоритетов центральных властей. Использование по максимуму его потенциала, современных технологий и инноваций сможет развить экономику и конкурентоспособность страны.

Министр сообщил, что усилия властей направлены на трансформацию Молдовы в региональный IT-Hub, который будет развивать не только IT-индустрию и стартапы в этой области, но и усовершенствует национальную экономику путем оцифровывания бизнеса из разных секторов и продвижения экспорта на совершенно новом качественном уровне.

Октавиан Калмык рассказал, что в этих целях власти поддержат развитие и расширение Центра передового опыта в области ИКТ Tekwill, а также создание новых подобных центров в Госуниверситете Молдовы, Академии экономического образования Молдовы (ASEM) и в Бельцах. Эту идею поддержали USAID, делегация ЕС в Молдове, Всемирный банк, Австрийское бюро по координированию технического сотрудничества, Национальная ассоциация компаний в области ИКТ (ATIC) и образовательные учреждения.

В Каларашском районе может появиться свободная экономическая зона

Как сообщили в Минэкономики и инфраструктуры, об этом глава ведомства Октавиан Калмык сообщил в ходе рабочей поездки в район.

Он обратил внимание, что по завершению таких инфраструктурных проектов, как строительство газопровода Унгены – Кишинев, который проходит через Каларашский район, а также строительство национальной трассы и водопровода между Кишиневом и Унгены, Каларашский район будет обладать прекрасной инфраструктурой для развития промышленной платформы.

В свою очередь председатель района Сергей Артенье сообщил, что местные власти уже определили около 50 га земли, которую можно будет использовать для создания субзон.

Кроме того уже ведутся переговоры с потенциальными инвесторами, готовыми реализовать проекты в области легкой промышленности, агробизнеса, сферы услуг и др.

Октавиан Калмык заверил, что министерство поддержит создание свободной экономической зоны в этом районе.

InfoMarket